

Πώς ένας δήμος μπορεί να γίνει μοχλός βιώσιμου τουρισμού

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

UST

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

UST

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

**Co-funded by
the European Union**

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΧΕΑ). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο ΕΑΧΕΑ μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.

Αρ.έργου.: 2022-1-SE01-KA220-VET-000089744

Πίνακας περιεχομένων

02 Πίνακας περιεχομένων

04 Το έργο εν συντομία

05 Εισαγωγή

10 Ερμηνεία της βιωσιμότητας

13 Βασικές αρχές

19 Αυτοαξιολόγηση

21 Από την ιδέα στην πράξη

35 Μαρτυρίες

Το έργο εν συντομία

Ακρωνύμιο Τίτλος

UST

Αναβάθμιση των δεξιοτήτων του προσωπικού των δήμων στον σχεδιασμό και τη διαχείριση του βιώσιμου τουρισμού

Πρόγραμμα χρηματοδότησης Διάρκεια

ERASMUS+
2022 - 2025

Γενικός στόχος

Ο γενικός στόχος του έργου είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης του βιώσιμου τοπικού τουρισμού και η αύξηση της ελκυστικότητας των μεσαίου μεγέθους δήμων μέσω της αναβάθμισης των δεξιοτήτων του προσωπικού των δήμων.

Ειδικοί στόχοι

Οι συγκεκριμένοι στόχοι είναι:

1. Να ενισχυθούν οι γνώσεις και οι ικανότητες του προσωπικού των τοπικών αρχών στον τομέα του σχεδιασμού και της διαχείρισης του αειφόρου τουρισμού.
2. Ανάπτυξη καινοτόμων τοπικών στρατηγικών για τον καθορισμό της εδαφικής προώθησης της πόλης, με στόχο την προώθηση των πόλεων ως τουριστικών προορισμών, ενισχύοντας την ενεργό συμμετοχή των τοπικών φορέων.
3. Προώθηση του βιώσιμου τοπικού τουρισμού, ο οποίος λαμβάνει πλήρως υπόψη τις τρέχουσες και μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Αποτελέσματα

- **ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:** ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης που θα βοηθήσει τους δήμους να κατανοήσουν πού υπάρχουν κενά γνώσεων και πρακτικών σε βασικούς τομείς του τουρισμού.
- **ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:** νέο εκπαιδευτικό περιεχόμενο για δημόσιους υπαλλήλους και διευθυντικά στελέχη που εργάζονται στον τομέα του τουρισμού, το οποίο ανταποκρίνεται στις βασικές δεξιότητες που απαιτούνται από το προσωπικό των δήμων.
- **ΤΕΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ:** συλλογή καλών πρακτικών και συγκεκριμένων παραδειγμάτων βιώσιμου τουρισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Κύριος εταίρος Άλλοι συνεργάτες

SveDest (Σουηδική Ανάπτυξη Προορισμών) SERN (Δίκτυο Σουηδίας-Εμίλια Ρομάνια), Δήμος Σκαντιάνο, Δήμος Φάλκενπιγκ, CARDET, Δήμος Χιχόνα

Ιστοσελίδα
ασελίδα Facebook

<https://ustproject.eu/>
<https://www.facebook.com/ust.project/>

Εισαγωγή

Το ταξίδι μας ξεκινά εδώ

Ο τουρισμός είναι και πάλι μια από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομικές μηχανές στον κόσμο. Το 2024, ο εκτιμώμενος αριθμός διανυκτερεύσεων σε τουριστικά καταλύματα στην ΕΕ θα φθάσει τα 2,99 δισεκατομμύρια, ξεπερνώντας το προηγούμενο έτος κατά 53,4 εκατομμύρια, ή 2%. Σε αυτό πρέπει να προστεθούν οι αμέτρητες ημερήσιες εκδρομές. Αυτοί οι επισκέπτες δημιουργούν θέσεις εργασίας και τοπική υπερηφάνεια, αλλά ασκούν επίσης πίεση στη γη, το νερό, τη στέγαση, τις μεταφορές και τα πολιτιστικά αγαθά. Υπάρχει πίεση στις τοπικές υποδομές, κίνδυνος διεύρυνσης των κοινωνικών διαφορών και διάβρωση των τοπίων και του τρόπου ζωής που προσελκύουν τους επισκέπτες.

Η Ευρώπη και ο κόσμος προοπτική

Ο τουρισμός είναι παγκόσμιος. Δεν πηγαίνουν όλοι παντού, αλλά η ταξιδιωτική τάση να πηγαίνουν όλοι κάπου είναι πολύ σαφής και αυξανόμενη.

Ο παγκόσμιος τουρισμός έκλεισε το 2024 με περίπου 1,4 δισεκατομμύρια διεθνείς αφίξεις, 11 % περισσότερες από το 2023 και ουσιαστικά πίσω στον όγκο του 2019. Ωστόσο, η ανάκαμψη δεν ήταν ομοιόμορφη:

- **Μέση Ανατολή:** 95 εκατομμύρια αφίξεις, 32% πάνω από το 2019 και 1% πάνω από το 2023.
- **Αφρική:** 74 εκατομμύρια αφίξεις, 7% πάνω από το 2019 και 12% πάνω από το 2023.
- **Ευρώπη:** 747 εκατομμύρια αφίξεις, 1% πάνω από το 2019 και 5% πάνω από το 2023. Ο ευρωπαϊκός τουρισμός καθοδηγείται από τα ισχυρά ενδοευρωπαϊκά ταξίδια. Όλες οι υποπεριοχές ξεπέρασαν τα προ της πανδημίας επίπεδα, εκτός από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, όπου η ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας συνεχίζει να μειώνει τη ζήτηση.

- **Αμερική: 213 εκατομμύρια αφίξεις, 97% του 2019.** Η Καραϊβική και η Κεντρική Αμερική έχουν ήδη ξεπεράσει τα επίπεδα του 2019.
- **Ασία και Ειρηνικός: 316 εκατομμύρια αφίξεις, ακόμα 13% κάτω από το 2019, αλλά 33% πάνω από το 2023, που σημαίνει 78 εκατομμύρια επιπλέον επισκέπτες σε ένα χρόνο.**

«Το 2024, ο παγκόσμιος τουρισμός ολοκλήρωσε την ανάκαμψή του από την πανδημία και, σε πολλά μέρη, οι αφίξεις τουριστών και ιδίως τα έσοδα είναι ήδη υψηλότερα από ό,τι το 2019. Η ανάπτυξη αναμένεται να συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια του 2025, γεγονός που μας υπενθυμίζει την τεράστια ευθύνη που έχουμε να θέσουμε τους ανθρώπους και τον πλανήτη στο επίκεντρο της ανάπτυξης.» UN Tourism Secretary-General Zurab Pololikashvili

Μετατόπιση του τουρισμού ξοδεύω

Οι διεθνείς τουριστικές εισπράξεις θα φθάσουν το 2024 τα 1,6 τρισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, 4% περισσότερο από το 2019 σε πραγματικούς όρους και 3% πάνω από το 2023. Προσθέστε τις επιβατικές μεταφορές και οι συνολικές τουριστικές εξαγωγές φτάνουν σε αξία ρεκόρ 1,9 τρισ. δολάρια ΗΠΑ.

Η μέση δαπάνη ανά διεθνή άφιξη ομαλοποιείται σταδιακά. Πίσω από τα πρωτοσέλιδα στοιχεία κρύβονται μεγάλοι νικητές των δαπανών: Το Κουβέιτ (+232% στις εισπράξεις σε σχέση με το 2019), το Ελ Σαλβαδόρ (+206%), η Σαουδική Αραβία (+148%), η Αλβανία (+136%), η Σερβία (+98%), η Δημοκρατία της Μολδαβίας (+86%) και ο Καναδάς (+70%).

Στο εξωτερικό, τα νοικοκυριά της Γερμανίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, των Ηνωμένων Πολιτειών, της Ιταλίας και της Γαλλίας ξόδεψαν τουλάχιστον 11% περισσότερα χρήματα στο εξωτερικό σε σχέση με το 2019. Οι Ινδοί ταξιδιώτες ξόδεψαν 81% τοις εκατό περισσότερο μόνο κατά το πρώτο εξάμηνο του 2024.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η εξέλιξη αυτή έφερε πολλές πτυχές και σε ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Το τουριστικό οικοσύστημα της ΕΕ είναι εξαιρετικά ποικιλόμορφο και πολύπλοκο, καλύπτοντας παγκοσμιοποιημένες και διασυνδεδεμένες αλυσίδες αξίας. Περιλαμβάνει επιχειρήσεις σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών τροφίμων και ποτών, των διαδικτυακών παρόχων πληροφοριών και υπηρεσιών (π.χ. τουριστικά γραφεία ή ψηφιακές πλατφόρμες), των ταξιδιωτικών πρακτόρων και των διοργανωτών ταξιδιών, των προμηθευτών καταλυμάτων, των οργανισμών διαχείρισης προορισμών, των αξιοθέατων και των μεταφορών επιβατών (όπως αεροπορικές εταιρείες και αεροδρόμια, τρένα, λεωφορεία και πλοία).

Παρά τις αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των χωρών της ΕΕ, ο τουρισμός αποτελεί σημαντικό μέρος της συνολικής οικονομίας της ΕΕ. Το 2019, αντιπροσώπευε σχεδόν το 10% του ΑΕΠ της ΕΕ και αντιστοιχούσε σε περίπου 23 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην Ένωση.

Όπως και για τα άλλα οικοσυστήματα, η επικαιροποίηση της βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ υπογράμμισε την ανάγκη να επιταχυνθεί περαιτέρω η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και να αυξηθεί η ανθεκτικότητα του τουρισμού της ΕΕ. Για το σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε να συνδιαμορφώσει μια πορεία μετάβασης με τη βιομηχανία, τις δημόσιες αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.

Στις 4 Φεβρουαρίου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την πορεία μετάβασης για τον τουρισμό.

Η έκθεση προσδιορίζει 27 τομείς μέτρων για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας του τουρισμού στην ΕΕ. Η οδός διαρθρώνεται σε δομικά στοιχεία που αναπτύχθηκαν από την ειδική ομάδα 2 του Βιομηχανικού Φόρουμ και συγκεντρώνει στοιχεία που προσδιορίστηκαν από ενδιαφερόμενους φορείς και δομές στο πλαίσιο περισσότερων από 30 συνεδριάσεων και εργαστηρίων. Την 1η Δεκεμβρίου 2022, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε την ευρωπαϊκή ατζέντα για τον τουρισμό 2030. Η ατζέντα βασίζεται στη διαδρομή μετάβασης της Επιτροπής για τον τουρισμό και περιλαμβάνει ένα πολυετές πρόγραμμα εργασίας με δράσεις που πρέπει να αναλάβουν τα κράτη μέλη της ΕΕ, η Επιτροπή και οι ενδιαφερόμενοι φορείς του τουρισμού. Με αυτά τα στοιχεία γίνεται σαφές ότι ο τουριστικός τομέας θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και θα απαιτήσει ισχυρότερες πολιτικές από όλους τους δημόσιους υπαλλήλους που ασχολούνται με αυτά τα θέματα, σε περιφερειακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Γιατί ο βιώσιμος τουρισμός είναι πλέον αναγκαιότητα

Όταν η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη μας υπενθυμίζει ότι η ευημερία πρέπει να παραμείνει «εντός των ορίων του πλανήτη», η συζήτηση για τον τουρισμό συνήθως επικεντρώνεται σε μια γνωστή ομάδα στόχων: αξιοπρεπής εργασία (ΣΒΑ 8), βιώσιμες κοινότητες (ΣΒΑ 11), υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή (ΣΒΑ 12), δράση για το κλίμα (ΣΒΑ 13) και προστασία της γης και της θάλασσας (ΣΒΑ 15 και 14). Ωστόσο, σε έναν δήμο, όπου η πολιτική συναντά την καθημερινή ζωή, και οι 17 στόχοι έχουν σημασία. Οι αποφάσεις σχετικά με τη στέγαση ή την κινητικότητα επηρεάζουν τη φτώχεια και την ανισότητα (ΣΒΑ 1 & 10). Οι τοπικές διατροφικές παραδόσεις συνδέονται με την εξάλειψη της πείνας (ΣΒΑ 2), οι ενεργειακές επιλογές απαιτούν προσιτή καθαρή ενέργεια (ΣΒΑ 7) και χρειάζονται ισχυροί θεσμοί και συνεργασίες για να ενσωματωθούν οι σκέψεις και οι ιδέες για τον βιώσιμο τουρισμό στην καθημερινή ζωή (ΣΒΑ 16 και 17).

Η προσέγγιση του τουρισμού μέσα από το πρίσμα των ΣΒΑ μετατρέπει τη βιωσιμότητα από ένα εξειδικευμένο θέμα σε ένα θέμα κεντρικής σημασίας για τη διακυβέρνηση, όπου οι προϋπολογισμοί, οι άδειες, οι προμήθειες, τα σχέδια χρήσης γης και οι διατομεακές συμμαχίες επηρεάζουν το αν θα αφήσουμε έναν τόπο καλύτερο (ή χειρότερο) από ό,τι τον βρήκαμε. Η υιοθέτηση αυτής της ευρείας οπτικής γωνίας συνοδεύεται από μια σειρά προβλημάτων. Αν η βιωσιμότητα είναι το παν, τότε υπάρχει ο πραγματικός κίνδυνος να μην είναι τίποτα.

Οι πολλοί ρόλοι που διαδραματίζει ένας δήμος

- Οι τοπικές αρχές δεν είναι ποτέ «απλά» γραφεία τουρισμού. Σύμφωνα με την Σουηδική Ένωση Τοπικών Αρχών και Περιφερειών (SKR), οι δήμοι συνδυάζουν τέσσερις αλληλεπικαλυπτόμενους ρόλους που διαμορφώνουν την εμπειρία κάθε επισκέπτη: Προσέλκυση: Δημιουργία ή προώθηση λόγων για να επισκεφθεί κανείς τον τόπο, από πολιτιστικά φεστιβάλ έως ποδηλατικές διαδρομές. Παροχή υπηρεσιών: Διασφάλιση ομαλής και ασφαλούς διαμονής μέσω της κινητικότητας, της σήμανσης, της διαχείρισης των απορριμμάτων, της ύδρευσης και των ψηφιακών υπηρεσιών. Ρυθμιστής: Θέσπιση και επιβολή κανόνων για τη χωροταξία, την ασφάλεια, τη διατήρηση και τη φορολογία, ώστε να μοιράζονται τα οφέλη και να περιορίζονται οι βλάβες. Ενισχυτής: Προβολή τοπικών ιστοριών, κινητοποίηση επιχειρηματικής υποστήριξης και μεσολάβηση σε συνεργασίες που διατηρούν την αξία στην κοινότητα.

Πρώθηση του βιώσιμου τουρισμού μέσω πολιτικών

Ο στρατηγικός σχεδιασμός του τουρισμού είναι ένα πολύπλοκο ζήτημα. Υπάρχουν πολλά συμφέροντα και διαφορετικές απόψεις που πρέπει να συντονιστούν με κάποιο τρόπο. Το σημείο εκκίνησης της τουριστικής ανάπτυξης μιας περιοχής είναι συνήθως ένας ενθουσιώδης επιχειρηματίας ή μια ομάδα επιχειρηματιών που έχουν εντοπίσει μια τάση ή μια ανάγκη της αγοράς που μπορεί να ικανοποιηθεί μέσω δραστηριοτήτων στην περιοχή. Μπορεί επίσης να είναι το αποτέλεσμα των προσπαθειών ενθουσιωδών για τη διοργάνωση ενός συγκεκριμένου αθλητικού ή άλλου γεγονότος. Ο προορισμός μπορεί να έχει ιστορικά, γαστρονομικά, φυσικά ή άλλα μοναδικά χαρακτηριστικά που κάποιος έχει ανακαλύψει και θέλει να επικοινωνήσει, διαδίδοντας την είδηση.

Μόλις αρχίσει η εισροή τουριστών, η ανάγκη για στρατηγικό σχεδιασμό γίνεται κρίσιμη. Οι τοπικοί πολιτικοί κρίνονται σε μεγάλο βαθμό από τους εκλογείς για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν τον τουρισμό και πώς τα οφέλη του μπορούν να φτάσουν σε όλους τους κατοίκους του προορισμού: ίσως ορισμένες ομάδες θεωρούν την ανάπτυξη του τουρισμού επιζήμια για άλλες επιχειρήσεις ή την καθημερινή τους ζωή.

Ο τουρισμός αναπτύσσεται πολύ πιο γρήγορα από τις παραδοσιακές επιχειρήσεις και, δεδομένου ότι το κύριο πλεονέκτημα είναι συχνά ο προορισμός και οι άνθρωποι που ζουν εκεί, αυτό μπορεί εύκολα να δημιουργήσει ανησυχία και παρεξηγήσεις μεταξύ των κατοίκων, των τουριστικών επιχειρήσεων και των πολιτικών. Για παράδειγμα, χρειάζεται πολύ περισσότερος χρόνος για να δημιουργηθεί η υποδομή για έναν ορισμένο αριθμό επισκεπτών από ό,τι για να προσελκύσει και να πείσει τον ίδιο αριθμό επισκεπτών να επισκεφθούν έναν τόπο. Ως εκ τούτου, χρειάζονται εργαλεία για την ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών.

Η μοναδική ομοιότητα των ευρωπαϊκών δήμων

Οι δήμοι σε όλη την Ευρώπη αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα με διαφορετικό τρόπο, και οι περισσότεροι από αυτούς αισθάνονται ότι ίσως μόνοι στις μοναδικές προκλήσεις τους και δεν βλέπουν ομοιότητες με άλλους Ευρωπαίους ομολόγους τους. Μπορεί να έχουν διαφορετικές οικονομικές ανάγκες, διαφορετικά σημεία εκκίνησης και επίσης διαφορετική πολιτική/δημόσια πολιτική.

Επιπλέον, τα εργαλεία καθοδήγησης μπορεί να βρίσκονται οργανωτικά σε χέρια, συνήθως σε απομονωμένους τομείς, που δεν εμπλέκονται άμεσα στο πραγματικό αποτέλεσμα, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει απογοήτευση και απελπισία στους δημόσιους υπαλλήλους να εργαστούν ενεργά με αυτά τα ζητήματα στρατηγικά.

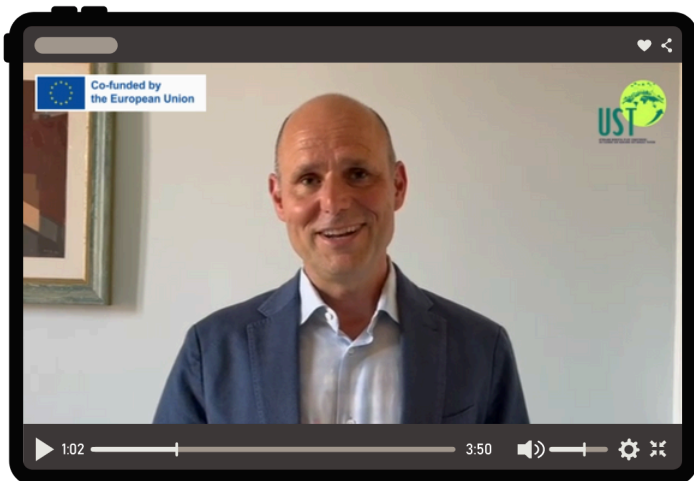
Ένα άλλο ζήτημα που αφορά τους δημόσιους υπαλλήλους είναι το γεγονός ότι δεν έχουν επαρκή γνώση των βιώσιμων πρακτικών και του τρόπου με τον οποίο μικρές αλλά συνεκτικές αλλαγές στην πολιτική έχουν μεγάλο αντίκτυπο τόσο στους επισκέπτες όσο και στους κατοίκους της περιοχής. Επομένως, όταν μιλάμε για βιώσιμο τουρισμό, χρειαζόμαστε μια κοινή βάση συζήτησης και πρέπει να ξεκινήσουμε από εκεί.

Καλώς ήρθατε στο εγχειρίδιο

Το πρόγραμμα UST στοχεύει ακριβώς σε αυτό: να κάνει όλους τους κατοίκους του δήμου να αισθάνονται άνετα να συζητούν για τη βιωσιμότητα και να βελτιώνουν το έργο τους, ανεξάρτητα από το σημείο εκκίνησης. Τα εργαλεία UST δίνουν τη δυνατότητα σε κάθε δήμο (ή στους ενδιαφερόμενους φορείς μιας επιτροπής για μια ετήσια εκδήλωση) να ξεκινήσουν μια εσωτερική αξιολόγηση του οργανισμού τους, προκειμένου να εκτιμήσουν σε ποιο στάδιο βρίσκονται όσον αφορά την προώθηση του έργου τους για τη βιωσιμότητα και τι είναι εφικτό να βελτιωθεί.

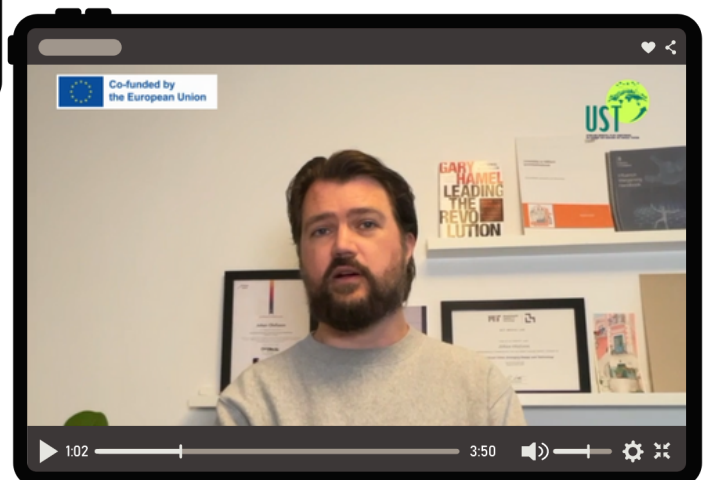
Το εργαλείο αυτοαξιολόγησης που έχει δημιουργηθεί σε μορφή εργαστηρίου είναι εξαιρετικό για την ανάδειξη των προκλήσεων και των πλεονεκτημάτων του δήμου. Συχνά αποδεικνύει ότι ήδη κάνουμε πολλά βιώσιμα πράγματα χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε, αλλά αν τα τοποθετήσουμε σε ένα πλαίσιο συνεχούς βελτίωσης, η μεσοπρόθεσμη αξία τους για όλους όσους εμπλέκονται στον προορισμό, ο τουρισμός θα γίνει όλο και πιο αναγεννητικός. Σε όλο αυτό το εγχειρίδιο θα δείτε πώς οι δήμοι-εταίροι του UST εξισορροπούν αυτούς τους ρόλους, ανάλογα με το πλαίσιο και τις δυνατότητές τους. Αυτό που έχει σημασία δεν είναι η επιλογή ενός ρόλου, αλλά η αναγνώριση του τρόπου με τον οποίο αλληλοενισχύονται και συμβάλλουν στο σύνολο.

Η προώθηση του βιώσιμου τουρισμού μέσω προσεκτικών πολιτικών και κανονισμών μπορεί να απελευθερώσει την ιδιωτική συμμετοχή, οι καλές υπηρεσίες καθιστούν την προώθηση της εικόνας του τόπου αξιόπιστη και οι ισχυρές συνεργασίες τροφοδοτούν τις πολιτικές με νέες ιδέες.

Κάντε κλικ εδώ για να μάθετε περισσότερα σχετικά με το έργο UST από τον **Johan Cavallini** της **SveDest**, τον επικεφαλής εταίρο του έργου.

Κάντε κλικ εδώ για να ανακαλύψετε πώς το εγχειρίδιο UST μπορεί να υποστηρίξει το δήμο σας, με πληροφορίες από τον **Johan Olafsson** της **SveDest**, τον επικεφαλής εταίρο του έργου.

Ερμηνεία της αειφορίας: εργαλεία και νοοτροπίες

SO βιώσιμος τουρισμός αναφέρεται στην ανάπτυξη ενός μοντέλου τουρισμού που μπορεί να εξασφαλίσει διαφορετικά και μακροπρόθεσμα οφέλη για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς: την κοινότητα και το τοπικό περιβάλλον, τους τουριστικούς φορείς και τους τουρίστες. Ο βιώσιμος τουρισμός βασίζεται σε μια σειρά βασικών αρχών που έχουν σχεδιαστεί για να διασφαλίζουν ότι η ανάπτυξη του τουρισμού αποτελεί μια θετική εμπειρία για τους κατοίκους της περιοχής, τις τουριστικές επιχειρήσεις και τους ίδιους τους τουρίστες. Οι αρχές αυτές συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ενισχύοντας παράλληλα την πολιτιστική ακεραιότητα και την οικολογική διατήρηση των προορισμών.

Τι σημαίνει στην πράξη ο βιώσιμος τουρισμός

Ο βιώσιμος τουρισμός στην πράξη εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο οι δήμοι επιλέγουν να τον διαχειριστούν. Η προώθηση του βιώσιμου τουρισμού παρέχει στους δήμους την ευκαιρία να δημιουργήσουν διαρκείς θετικές επιπτώσεις τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες. Δεν πρόκειται απλώς για τη διαχείριση των επισκεπτών, αλλά για την καλλιέργεια μιας σχέσης μεταξύ του τουρισμού και της κοινότητας που είναι αμοιβαία επωφελής και μπορεί να διαρκέσει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Μέσω στρατηγικού σχεδιασμού, συνεργασίας και συγκεκριμένων δράσεων, οι δημοτικοί υπάλληλοι μπορούν να διασφαλίσουν ότι ο τουρισμός συμβάλλει στη δημιουργία ζωντανών, χωρίς αποκλεισμούς και ανθεκτικών κοινοτήτων, προστατεύοντας παράλληλα τη βιοποικιλότητα και το φυσικό περιβάλλον. Όταν οι δήμοι συνεργάζονται με επιχειρήσεις, κατοίκους και τοπικούς οργανισμούς, μπορούν να δημιουργήσουν ένα βιώσιμο μέλλον για τον τουρισμό που ωφελεί όλους.

ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ: Ο ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

Ο βιώσιμος τουρισμός δεν είναι ένα σταθερό σχέδιο ή ένα σύνολο έτοιμων λύσεων — είναι μια δυναμική και εξελισσόμενη διαδικασία που πρέπει να βασίζεται στις μοναδικές πραγματικότητες κάθε τόπου. Σε όλη την Ευρώπη, οι δήμοι αντιμετωπίζουν διαφορετικές προκλήσεις, προτεραιότητες και ευκαιρίες στην προσπάθειά τους να ενσωματώσουν τη βιωσιμότητα στις τουριστικές τους στρατηγικές.

Ωστόσο, πίσω από αυτές τις διαφορές, αναδύονται κοινά μοτίβα: η ανάγκη για διατομεακή συνεργασία, η σημασία του μακροπρόθεσμου σχεδιασμού και η ευθύνη για την εξισορρόπηση των συμφερόντων των επισκεπτών, των κατοίκων, των επιχειρήσεων και του περιβάλλοντος. Για να αποτυπώσουν αυτή την πολυπλοκότητα, οι εταίροι του έργου UST ζήτησαν τις απόψεις δημοτικών ηγετών και επαγγελματιών που ασχολούνται καθημερινά με αυτά τα ζητήματα.

Οι απόψεις τους αποκαλύπτουν τις πρακτικές πραγματικότητες που κρύβονται πίσω από τις αρχές του βιώσιμου τουρισμού: πώς η βιωσιμότητα πρέπει να ενσωματωθεί στον χωροταξικό σχεδιασμό, πώς η πολιτική και διοικητική συνέχεια μπορεί να διαμορφώσει τα αποτελέσματα και πώς ο δημόσιος τομέας διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στο να διασφαλίσει ότι η ανάπτυξη του τουρισμού υποστηρίζει την ευημερία της κοινότητας και δεν την υπονομεύει.

Αυτά τα παραδείγματα δεν είναι μόνο εμπνευσμένα, αλλά προσφέρουν και πολύτιμα διδάγματα για άλλους δήμους. Καθιστούν σαφές ότι κάθε κοινότητα — ανεξάρτητα από το μέγεθος, την τοποθεσία ή τους πόρους της — αντιμετωπίζει τις δικές της προκλήσεις στην πορεία προς τον βιώσιμο τουρισμό. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι η βιωσιμότητα δεν είναι μια κατάσταση που επιτυγχάνεται μια για πάντα, αλλά μια συνεχής διαδικασία προβληματισμού, μάθησης,

Η αναγνώριση αυτού του γεγονότος βοηθά τους δήμους να προσεγγίσουν τις δικές τους προσπάθειες με υπομονή, διαφάνεια και προθυμία να εξελιχθούν.

ΔΗΜΟΣ ΤΙΝΤΑΧΟΛΜ

ANNA-KLARA BÖRJESSON

Διευθυντής της Διεύθυνσης Πολιτισμού και Αναψυχής, Δήμος Tidaholm, πρώην Διευθυντής Τουρισμού, Δήμος Falköping

1 Ποιες είναι οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζετε στον δήμο σας όσον αφορά τον σχεδιασμό του βιώσιμου τουρισμού;

→ Μία από τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε στον δήμο μας όσον αφορά τον σχεδιασμό του βιώσιμου τουρισμού είναι η ενσωμάτωση των θεμάτων που σχετίζονται με τον τουρισμό στις μακροπρόθεσμες διαδικασίες χωροταξικού και κοινωνικού σχεδιασμού. Η πρόκληση αυτή παραμένει ανεξάρτητα από τις αλλαγές στην πολιτική ηγεσία ή στους δημοτικούς υπαλλήλους. Ο βιώσιμος τουρισμός απαιτεί μια διατομεακή προσέγγιση, αλλά η συνεργασία μεταξύ των διοικητικών υπηρεσιών του δήμου μπορεί να είναι δύσκολη. Για να εξασφαλιστεί η συνεπής υποστήριξη του δημόσιου τομέα, είναι ζωτικής σημασίας ο δήμος να έχει σαφή εντολή και κοινή αντίληψη για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπιστεί στρατηγικά ο τουρισμός. Χωρίς αυτό, ο τουρισμός κινδυνεύει να αντιμετωπιστεί ως ξεχωριστό ή δευτερεύον ζήτημα, και όχι ως αναπόσπαστο μέρος της βιώσιμης ανάπτυξης της κοινότητας.

2 Ποιο είναι το επίτευγμά σου για το οποίο είσαι πιο περήφανος;

→ Ένα από τα επιτεύγματα για τα οποία είμαι πιο περήφανος είναι η διατμηματική συνεργασία που καθιερώσαμε στο Falköping, ιδίως όσον αφορά το έργο του δήμου σε σχέση με τα μονοπάτια πεζοπορίας. Αναπτύξαμε μια σαφή δομή που καθορίζει τις αρμοδιότητες, τόσο εντός του δήμου όσο και σε σχέση με εξωτερικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Αυτό περιλάμβανε τη σύναψη συμφωνιών που εξασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη συντήρηση και διαχείριση των μονοπατιών, είτε από τον ίδιο τον δήμο είτε από εξωτερικούς εταίρους. Αυτές οι προσπάθειες οδήγησαν σε μια πιο στρατηγική και βιώσιμη προσέγγιση, η οποία έχει πλέον ενσωματωθεί στις ρουτίνες του δήμου. Είμαι επίσης περήφανος που συνέβαλα στο έργο γύρω από τη λίμνη Hornborga, η οποία επιλέχθηκε ως εθνική περιοχή πρότυπου για τη βιώσιμη ανάπτυξη με βάση τον τουρισμό. Καταφέραμε να διευρύνουμε την κατανόηση του τι απαιτεί η βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού από τον δημόσιο τομέα. Ωστόσο, η διατήρηση αυτής της προόδου με την πάροδο του χρόνου απαιτεί συνεχείς προσπάθειες, ιδίως όσον αφορά τη μεταβίβαση γνώσεων στους νέους πολιτικούς και δημόσιους υπαλλήλους.

3 Γιατί είναι σημαντικά αυτά τα ζητήματα;

→ Τα αυτά τα ζητήματα είναι σημαντικά, διότι η βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού απαιτεί σαφή δημόσια ευθύνη. Ο δημόσιος τομέας πρέπει να διασφαλίσει ότι ο τουρισμός εξελίσσεται με τρόπο που σέβεται τη φέρουσα ικανότητα του τόπου — τη φύση, την άγρια ζωή και τους ανθρώπους που ζουν και εργάζονται εκεί. Δεν πρέπει να προωθούμε τον τουρισμό εάν έχει αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή στις τοπικές κοινότητες, ή εάν ο δημόσιος τομέας δεν είναι προετοιμασμένος να αναλάβει μακροπρόθεσμη ευθύνη για τις συνέπειες αυτής της ανάπτυξης. Πρέπει να αλλάξουμε την προοπτική μας από την αποκλειστική εστίαση στο μάρκετινγκ και την ανάπτυξη προϊόντων στην ενσωμάτωση του τουρισμού σε έναν ευρύτερο χωροταξικό και κοινοτικό σχεδιασμό.

Ταυτόχρονα, οι τουριστικές επιχειρήσεις πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για τον αντίκτυπό τους και οι επισκέπτες πρέπει να σέβονται τους τόπους που επισκέπτονται. Ο βιώσιμος τουρισμός είναι μια κοινή ευθύνη που πρέπει να βασίζεται σε μακροπρόθεσμη σκέψη και στις τοπικές συνθήκες.

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΜΑΡ

SYLVIA NYLIN

Διευθύνων Σύμβουλος της Destination Sigtuna, πρώην Διευθύνων Σύμβουλος της VisitKalmar

1 Ποιες είναι οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζετε στον δήμο σας όσον αφορά τον σχεδιασμό του βιώσιμου τουρισμού;

→ Η μεγαλύτερη πρόκληση για εμάς είναι ο χρόνος. Αρχικά, χρειάζεται χρόνος για να εξοικειωθούμε με τα ζητήματα και να αποκτήσουμε ικανότητες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η βιωσιμότητα αντικατοπτρίζεται στη δουλειά μας. Χρειάζεται επίσης χρόνος για να κατανοήσουμε και να εφαρμόσουμε διάφορα εργαλεία. Για παράδειγμα, φέτος χρησιμοποιούμε για πρώτη φορά το *GreenTime* σε σχέση με το Kalmar City Festival. Το GreenTime είναι ένα εργαλείο πιστοποίησης βιώσιμων εκδηλώσεων.

2 Ποιο είναι το επίτευγμά σου για το οποίο είσαι πιο περήφανος;

→ Είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι για τη στρατηγική προορισμού που μας ανέθεσε η πολιτική ηγεσία να αναπτύξουμε. Περιλαμβάνει την απόφαση να εργαστούμε σύμφωνα με το GSTC – το διεθνές πρότυπο του Παγκόσμιου Συμβουλίου Βιώσιμου Τουρισμού για την ανάπτυξη βιώσιμων προορισμών. Το γεγονός ότι η στρατηγική έχει εγκριθεί από το δημοτικό συμβούλιο δείχνει ότι υπάρχει ισχυρή πολιτική υποστήριξη για αυτό το έργο.

3 Γιατί είναι σημαντικά αυτά τα ζητήματα;

→ Για εμάς, η βιωσιμότητα είναι φυσικά ενσωματωμένη σε όλα όσα κάνουμε. Συνεργαζόμενοι με τις τρεις διαστάσεις της βιωσιμότητας, δημιουργούμε καλύτερες συνθήκες για την τουριστική βιομηχανία, ώστε να λειτουργεί βιώσιμα, όλο το χρόνο. Βελτιώνουμε επίσης την προσβασιμότητα, ώστε όλοι να μπορούν να απολαύσουν τους προορισμούς και τις εμπειρίες μας. Τέλος, προστατεύουμε την πολιτιστική κληρονομιά και το φυσικό περιβάλλον για τις μελλοντικές γενιές.

Βασικές αρχές

Οι βασικές αρχές του βιώσιμου τουρισμού σύμφωνα με τους κύριους διεθνείς οργανισμούς είναι:

-
ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
 Μείωση της ρύπανσης, των αποβλήτων, της κατανάλωσης ενέργειας και της χρήσης νερού για την προστασία των φυσικών οικοτόπων και τη διατήρηση του τοπίου.
-
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΩΝ
 Ενθάρρυνση της χρήσης τοπικών υπηρεσιών και αγαθών, ώστε να διασφαλιστεί η ευρεία κατανομή των οφελών του τουρισμού, ιδίως μέσω της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της παραγωγής εισοδήματος για τις τοπικές επιχειρήσεις.
-
ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
 Σεβασμός και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των παραδόσεων του προορισμού, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης της διατήρησης ιστορικών χώρων και της ενθάρρυνσης των πολιτιστικών ανταλλαγών και της κατανόησης.
-
ΠΑΡΟΧΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ
 Προσφέροντας στους τουρίστες μια εποικοδομητική και ικανοποιητική εμπειρία που προάγει την καλύτερη κατανόηση των τοπικών περιβαλλοντικών και πολιτιστικών θεμάτων.
-
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ
 Διασφάλιση ότι η ανάπτυξη του τουρισμού συμβάλλει στην κοινωνική ισότητα και ευημερία, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για όλους, των δίκαιων εργασιακών πρακτικών και της συμβολής στις υποδομές και τις υπηρεσίες της κοινότητας.
-
ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΝΤΟΠΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΌΤΗΤΑ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΝΤΟΠΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΌΤΗΤΑ
 Ευαισθητοποίηση τόσο των τουριστών όσο και των τοπικών κοινοτήτων σχετικά με τη σημασία των πρακτικών βιώσιμου τουρισμού.
-
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
 Υιοθέτηση μιας μακροπρόθεσμης προοπτικής για την αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένου του προσεκτικού σχεδιασμού και της διαχείρισης των πόρων, προκειμένου να αποφευχθεί ο υπερτουρισμός και να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της ανάπτυξης στο χρόνο.

Πηγές για περαιτέρω ανάγνωση: Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNWTO) παρέχει πληθώρα πληροφοριών για τον βιώσιμο τουρισμό, συμπεριλαμβανομένων κατευθυντήριων γραμμών και πολιτικών που αποσκοπούν στη μεγιστοποίηση της κοινωνικοοικονομικής συμβολής του τουρισμού και στην ελαχιστοποίηση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων. Επισκεφθείτε την επίσημη ιστοσελίδα τους: UNWTO - Βιώσιμη Ανάπτυξη. Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Βιώσιμου Τουρισμού (GSTC) διαχειρίζεται τα παγκόσμια πρότυπα για τα βιώσιμα ταξίδια και τον τουρισμό, προσφέροντας κριτήρια και δείκτες για τις πρακτικές βιωσιμότητας.

Οι πόροι τους είναι διαθέσιμοι εδώ: Κριτήρια GSTC Η Διεθνής Εταιρεία Οικοτουρισμού (TIES) προσφέρει πληροφορίες και εκπαιδευτικούς πόρους για τον οικοτουρισμό, έναν υποκλάδο του βιώσιμου τουρισμού που εστιάζει στην οικολογική διατήρηση και την εκπαίδευση των ταξιδιωτών σχετικά με το φυσικό περιβάλλον. ”

Παρουσίαση της ανάπτυξης των τόπων – μέσα από μια νέα προοπτική

Σε μια εποχή κλιματικής αβεβαιότητας, αυξανόμενων κοινωνικών ανισοτήτων και ταχείας μεταμόρφωσης της ζωής τόσο στην ύπαιθρο όσο και στις πόλεις, ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τον τουρισμό – και τον ρόλο του στη διαμόρφωση των τόπων – πρέπει να εξελιχθεί.

Η ανάπτυξη των τόπων είναι μια τέτοια εξέλιξη. Προχωρά πέρα από την ιδέα του τουρισμού ως αυτοσκοπό και τον τοποθετεί ως εργαλείο – ένα μέσο για την ενίσχυση των τοπικών κοινοτήτων, την οικοδόμηση της ανθεκτικότητας και την υποστήριξη μιας ευρύτερης βιώσιμης μετάβασης. Για να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε αυτή την αλλαγή, το πρόγραμμα UST προσκάλεσε δύο κορυφαίους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες να συμβάλουν με τις απόψεις τους: την Kristina Lindström, ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο του Stavanger και ειδική στην ανάπτυξη προορισμών και τόπων, και τον Joakim Forsemalm, αναπληρωτή καθηγητή εθνολογίας και πολιτισμικής γεωγραφίας με ειδίκευση στην οργανωτική αλλαγή, τις χωρικές πρακτικές και τη βιωσιμότητα.

Η Kristina Lindström διαθέτει βαθιά κατανόηση της αλλαγής παραδείγματος από το μάρκετινγκ προορισμών και την προώθηση του τουρισμού προς την ολοκληρωμένη ανάπτυξη τόπων. Στο έργο της, ο τουρισμός δεν αποτελεί πλέον τον μοναδικό σκοπό των αναπτυξιακών στρατηγικών, αλλά ένα από τα πολλά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι δήμοι για την επίτευξη μακροπρόθεσμων κοινωνικών στόχων.

Ιδιαίτερα, εφιστά την προσοχή στη σημασία της ευθυγράμμισης του τουρισμού με την τοπική διακυβέρνηση, την κοινωνία των πολιτών και την περιβαλλοντική ευθύνη. Ο Joakim Forsemalm προσεγγίζει τον αειφόρο τουρισμό από μια διαφορετική οπτική γωνία. Μας υπενθυμίζει ότι κάθε δράση που αναλαμβάνουμε διαμορφώνεται από ένα πρίσμα, μια προοπτική που έχει τις ρίζες της στις αξίες, την επαγγελματική μας ταυτότητα και τις εμπειρίες μας..

«Η βάση της κοινωνικής βιωσιμότητας είναι η οργανωτική βιωσιμότητα. Και η βάση της οργανωτικής βιωσιμότητας είναι η προσωπική βιωσιμότητα». *Joakim Forsemalm*

Αυτή η διττή προοπτική, στρατηγική και αναστοχαστική από τη μία πλευρά και συστημική και προσωπική από την άλλη, έχει διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη του έργου UST. Συνδυάζοντας πρακτικά εργαλεία, όπως πλαίσια αυτοαξιολόγησης και χαρτογράφηση των ενδιαφερόμενων μερών, με θεωρητική καθοδήγηση από τομείς όπως οι μελέτες προορισμών και η πολιτιστική γεωγραφία, το έργο υποστηρίζει τους δήμους να προχωρήσουν προς μια πιο συμπεριληπτική, βιώσιμη και προσανατολισμένη στο μέλλον ανάπτυξη των περιοχών τους.

Ερμηνεία της βιωσιμότητας

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι για να εργαστεί κανείς με τη βιωσιμότητα στον τουρισμό. Πολλοί δήμοι έχουν θεσπίσει πολιτικές και έχουν σημειώσει πρόοδο, αλλά δεν υπάρχει ένας μοναδικός σωστός τρόπος για να το κάνουμε αυτό ούτε μια καθιερωμένη μέθοδος που να αντιμετωπίζει αυτό το πολύπλευρο πεδίο.

Στο πλαίσιο του έργου UST, οι διάφοροι εταίροι ξεκίνησαν με διαφορετικές προοπτικές όσον αφορά τη βιωσιμότητα, με ορισμένους να επικεντρώνονται σε κοινωνικά ζητήματα της κοινότητας και άλλους σε πράσινες πρωτοβουλίες. Ένας από τους κύριους στόχους του έργου ήταν η ανάπτυξη και η χρήση ενός ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης, σχεδιασμένου για την αξιολόγηση και την κατανόηση του έργου των δήμων στον τομέα της αειφόρου ανάπτυξης του τουρισμού με τρόπο μη κανονιστικό. Αυτό σήμαινε την παροχή καθοδήγησης για τη σκέψη σχετικά με τη βιωσιμότητα, χωρίς να χρειάζεται να βασιστεί κανείς σε ένα ενιαίο πλαίσιο – ένα μοντέλο που ταιριάζει σε όλους – το οποίο θα εμπόδιζε τη μάθηση αντί να την προωθούσε. Τα κανονιστικά πλαίσια για τη βιωσιμότητα έχουν συχνά μια προοριστική προοπτική και όχι μια δημοτική προοπτική.

Χρησιμοποιώντας το πλήρες σύνολο των ΣΒΑ, το ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης βοηθά στον εντοπισμό καλών πρακτικών, τομέων βελτίωσης και τυφλών σημείων από την μοναδική κατάσταση κάθε δήμου, αναγνωρίζοντας παράλληλα το ευρύτερο πλαίσιο των ΣΒΑ με το οποίο έχουν σχέση όλες οι δημοτικές διοικήσεις. Ο γενικός στόχος είναι να χρησιμοποιηθούν τα ερωτηματολόγια αυτοαξιολόγησης για να εντοπιστούν ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων των ενδιαφερόμενων μερών σε κάθε έναν από τους δήμους-εταίρους και να καταστεί το πλαίσιο διαθέσιμο για χρήση από άλλους, δημιουργώντας σαφείς αλλαγές πολιτικής και στρατηγικής που προωθούν δράσεις με υψηλό βαθμό οργανωτικής και καταστασιακής προσαρμογής.

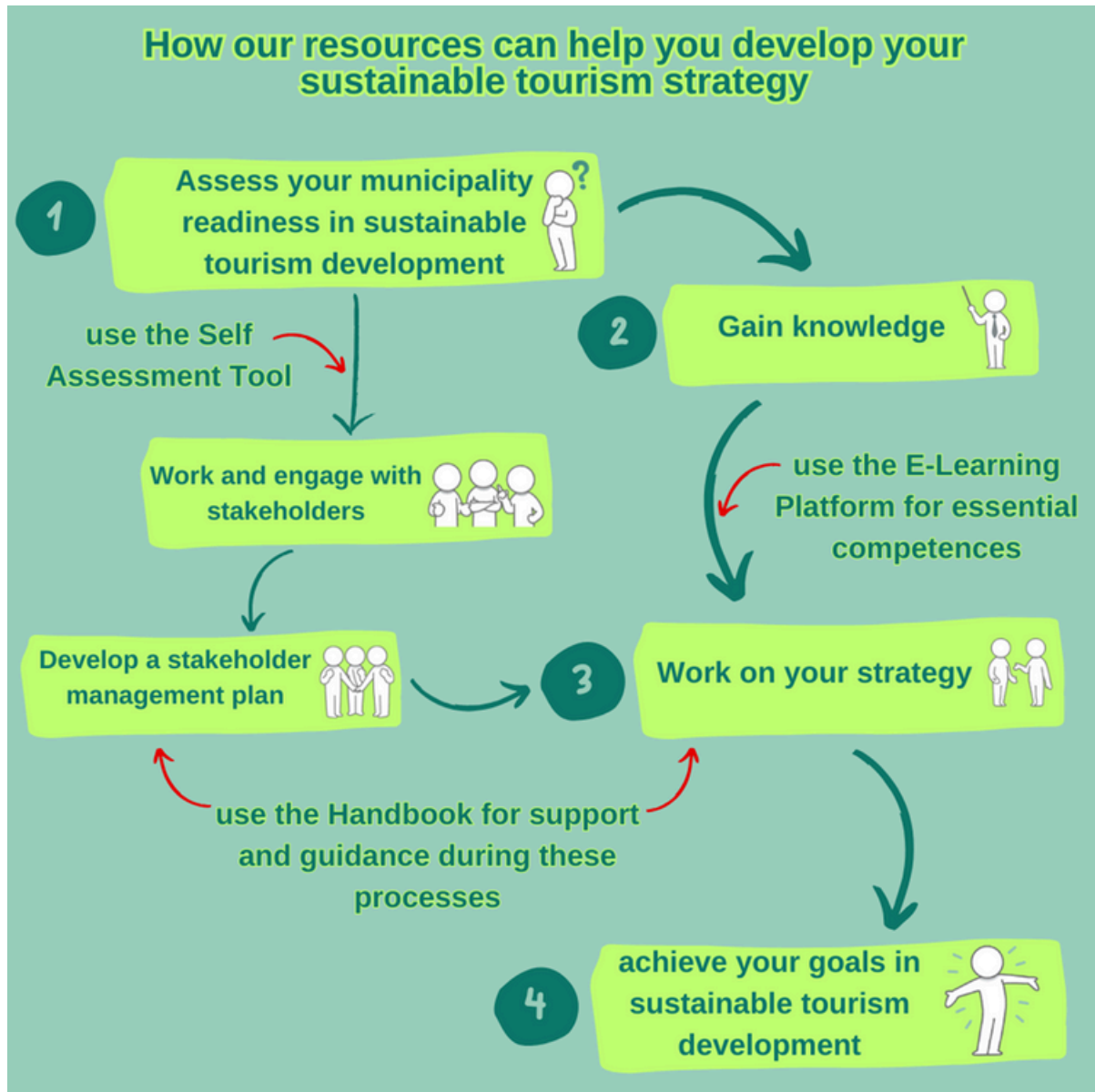
Πώς έχουν ερμηνευτεί οι ΣΒΑ στο πλαίσιο του έργου

Με διαφορετικές οπτικές και διαφορετικό πλαίσιο για τη βιωσιμότητα και τον τουρισμό, οι εταίροι ξεκίνησαν ένα ταξίδι με στόχο να καθορίσουν κοινούς παρανομαστές για την αυτοανασκόπηση και την αυτοαξιολόγηση. Με ευρύτερο πεδίο εφαρμογής, οι δήμοι ενέπλεξαν τους ενδιαφερόμενους φορείς στην αξιοποίηση των τοπικών ορθών πρακτικών για τον σχεδιασμό του διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τον βιώσιμο τουρισμό. Το αποτέλεσμα είναι το ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης. Δεν έχει σχεδιαστεί για να είναι κανονιστικό, καθώς αυτό δεν είναι ο στόχος των ΣΒΑ, αλλά για να εμπνεύσει τοπικές δράσεις, πολιτικές και πρωτοβουλίες. Σε κάθε ΣΒΑ δόθηκε ένας ευρύς ορισμός για να εμπνεύσει τη συζήτηση. Με βάση αυτό, η αυτοαξιολόγηση εφαρμόζει μια μεθοδολογία που επιτρέπει στους δήμους να αξιολογούν την κοινή τους κατανόηση και να εντοπίζουν τα κενά που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Μέσω αυτής της διαδικασίας, οι δήμοι-εταίροι και οι ενδιαφερόμενοι φορείς τους απέκτησαν μια πολύ βαθύτερη κατανόηση των βιώσιμων πρακτικών και, με το πλαίσιο που έχει τεθεί σε εφαρμογή, είναι εύκολο να προσδιοριστεί ακριβώς ποια πτυχή ή απόχρωση ενός ΣΒΑ θέλετε να εστιάσετε στην ανάπτυξη.

Το πλαίσιο αυτοαξιολόγησης σας παρέχει αυτή την ευρύτερη κατανόηση για να αναπτύξετε τη δική σας προσέγγιση με τους ενδιαφερόμενους φορείς. Αυτό θα δημιουργήσει ένα σύνολο αποτελεσμάτων βιωσιμότητας που είναι μοναδικά για εσάς, αλλά όπου η συγκρισιμότητα διευκολύνει τη συγκριτική αξιολόγηση. Αυτή η προσέγγιση ανταποκρίνεται στην τριπλή προσέγγιση που αναζητούσαν όλοι οι δήμοι-εταίροι, αλλά μέσω της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων φορέων προστέθηκε ένας τέταρτος πυλώνας: η καλή διακυβέρνηση.

Πώς να συνεργαστείτε με τη βιωσιμότητα και τα ενδιαφερόμενα μέρη

Ένας προορισμός έχει πολλούς διαφορετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, από φορείς διακυβέρνησης όπως ένας δήμος ή ένας περιφερειακός οργανισμός έως μικρές επιχειρήσεις και ενώσεις μη κερδοσκοπικών φορέων. Οι προσπάθειες για τη βιωσιμότητα έχουν ως στόχο να συμπεριλάβουν όλους αυτούς τους ενδιαφερόμενους φορείς στη συζήτηση για τον βιώσιμο τουρισμό και τη συμβολή του στους ΣΒΑ.

Η αλλαγή παραδείγματος στην πράξη – τι αποκαλύπτουν οι μελέτες περιπτώσεων της UST

Το πρόγραμμα UST κάλεσε τους δήμους να αναστοχαστούν τον ρόλο τους στον αιεφόρο τουρισμό και πολλοί από αυτούς έχουν λάβει μέτρα που συνάδουν σαφώς με την αλλαγή παραδείγματος που περιγράφουν η Kristina Lindström και ο Joakim Forsemalm. Η αλλαγή αυτή είναι ορατή στο γεγονός ότι ο τουρισμός δεν αντιμετωπίζεται πλέον ως μεμονωμένος τομέας, αλλά όλο και περισσότερο ως μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής ανάπτυξης της περιοχής, που είναι συνυφασμένη με τη διακυβέρνηση, τον πολιτισμό και την ευημερία της κοινότητας.

➤ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ: ΧΙΧΟΝΑ

Στην περίπτωση της Χίχονα, η ετήσια Χριστουγεννιάτικη Έκθεση ξεκίνησε ως μια εκδήλωση για την προσέλκυση τουριστών και την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Με την πάροδο του χρόνου, όμως, εξελίχθηκε σε κάτι πολύ περισσότερο: μια πλατφόρμα για την τοπική υπερηφάνεια, την ένταξη της κοινότητας και την οικονομική ενδυνάμωση. Οι τοπικοί παραγωγοί, οι τεχνίτες και οι εθελοντές διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην έκθεση, όχι απλώς ως πάροχοι υπηρεσιών, αλλά ως συνδημιουργοί της ταυτότητας της εκδήλωσης.

Αυτό αντικατοπτρίζει τη μετατόπιση που ο Lindström περιγράφει τον τουρισμό ως μέσο για την ανάπτυξη της κοινότητας και όχι ως αυτοσκοπό.

Ταυτόχρονα, η εμπειρία της Χίχοπα δείχνει ότι η επιτυχία απαιτεί συνεχή προβληματισμό σχετικά με την ένταξη και μακροπρόθεσμη όραση. Ποιες φωνές εξακολουθούν να λείπουν; Ποια μέτρα λαμβάνονται για να εξασφαλιστεί η δίκαιη πρόσβαση στις ευκαιρίες; Αυτά είναι τα είδη των ερωτήσεων που ο Forsemalm θα μας ενθάρρυνε να θέσουμε, ελέγχοντας τις οπτικές μας γωνίες, κοιτάζοντας προς τα μέσα για να αμφισβητήσουμε τις παραδοχές μας και να διευρύνουμε την άποψή μας για το τι σημαίνει επιτυχία.

➤ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ: SCANDIANO

Η εκδήλωση Spergolonga στο Σκαντιάνο είναι ένα άλλο παράδειγμα αυτής της αλλαγής. Αν και γιορτάζει το φαγητό, το κρασί και το τοπίο, η πραγματική της δύναμη έγκειται στα δίκτυα που δημιουργεί. Τοπικοί σύλλογοι, περιβαλλοντικές ενώσεις, επιχειρήσεις και υπηρεσίες πολιτικής προστασίας συνεργάζονται για να διαμορφώσουν την εκδήλωση. Αυτό αντανakλά την έκκληση του Joakim να συνεργαστούμε σε όλους τους τομείς και να καλύψουμε τα κενά, ενώ ο ρόλος του δήμου ως καταλύτη αυτού του οικοσυστήματος είναι καθοριστικός.

Ωστόσο, υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω βελτίωση. Όπως επισημαίνουν τόσο η Kristina όσο και ο Joakim, οι συγκρούσεις στόχων δεν πρέπει να φοβούνται, αλλά να αντιμετωπίζονται ως ευκαιρίες για βαθύτερη συνεργασία. Θα μπορούσε το Scandiano να επεκτείνει το πεδίο της εκδήλωσης ώστε να περιλαμβάνει πιο άμεσες συζητήσεις σχετικά με τη βιωσιμότητα, την κυκλική οικονομία ή την ένταξη; Θα μπορούσαν να προσκληθούν στο στρατηγικό έργο φορείς που δεν συνδέονται παραδοσιακά με τον τουρισμό; Να προσκληθούν να συν-δημιουργήσουν βιώσιμες πολιτικές/στρατηγικές;

➤ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ: ΦΑΛΚΕΠΙΝΓΚ

Στο Falköping, βλέπουμε ένα από τα πιο ξεκάθαρα παραδείγματα διατμηματικής συνεργασίας και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού. Με στόχο την επίτευξη του Στόχου 15 των ΣΒΑ (Ζωή στη Γη), ο δήμος υιοθέτησε μια στρατηγική με βάση τον τόπο, η οποία συνδέει τον τουρισμό με τη βιοποικιλότητα, την ευημερία των κατοίκων και τις διαδημοτικές συνεργασίες. Αυτό αντανakλά το επιχείρημα της Kristina Lindström ότι η ανάπτυξη των προορισμών πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τη δημόσια διακυβέρνηση και τους περιβαλλοντικούς στόχους.

Ωστόσο, όπως δείχνουν οι ίδιες οι σκέψεις του Falköping, αυτό το έργο δεν είναι χωρίς προκλήσεις. Η δημιουργία ενός «πραγματικά βιώσιμου προορισμού» απαιτεί πολιτική βούληση, ετοιμότητα για δράση σε όλους τους τομείς και ικανότητα ακρόασης και προσαρμογής — ένα θέμα που βρίσκεται στο επίκεντρο της έκκλησης του Forsemalm για εσωτερικές αλλαγές, όσο και για εξωτερικές.

Αυτοαξιολόγηση

Το εργαλείο αυτοαξιολόγησης είναι το πιο ουσιαστικό μέρος της πορείας προς τη βιωσιμότητα αυτού του έργου. Αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουμε τις αλλαγές στην πολιτική, στους τρόπους εργασίας και στη διακυβέρνηση συνολικά. Χρησιμοποιώντας τακτικά το εργαλείο αυτοαξιολόγησης για να «ελέγχουμε» την πορεία μας προς τη βιωσιμότητα μαζί με τους ενδιαφερόμενους φορείς, η διακυβέρνηση γίνεται ισχυρότερη, όπως και το δίκτυο βιωσιμότητας των δράσεων των ενδιαφερόμενων φορέων, το οποίο συμβάλλει στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών στις επιχειρήσεις, στις ενώσεις και στη συμπεριφορά των επισκεπτών.

Το εργαλείο αυτοαξιολόγησης

Το ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης, που βασίζεται στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών, είναι το πρώτο βήμα για τον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων και των προκλήσεων.

Το ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης έχει δοκιμαστεί από τους εταίρους και τους συνδεδεμένους δήμους και προορίζεται να αποτελέσει ένα εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από κάθε δήμο που ενδιαφέρεται να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο η στρατηγική, η χάραξη πολιτικής και η εκτέλεση ενός δήμου σε σχέση με την αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού και τις ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων επηρεάζουν τη διακυβέρνηση και το ευρύτερο οικοσύστημα των ενδιαφερόμενων μερών. Το εργαλείο αποδίδει καλύτερα όταν χρησιμοποιείται με τη μορφή εργαστηρίου στο οποίο συμμετέχει μια ευρεία ομάδα βασικών ενδιαφερόμενων μερών και όχι μόνο το προσωπικό του δήμου.

Το εργαλείο βοηθά να αναδειχθεί η θέση ενός δήμου σε σχέση με τους ΣΒΑ, ενώ παράλληλα επισημαίνει κρυφές δυνάμεις, όπως συγκεκριμένες πολιτικές ή στρατηγικές, καινοτόμες πρακτικές και συγκεκριμένες τοπικές προκλήσεις που μπορεί να είναι αρκετά μοναδικές στις λεπτομέρειες, αλλά να έχουν κοινά προβλήματα βιωσιμότητας ως ευρύτερο θέμα. Ορισμένες ερωτήσεις θα φανούν σε μεγάλο βαθμό σχετικές και έγκυρες, και πολλά εξαρτώνται από το πλαίσιο και τις προτεραιότητες του δήμου, αλλά και από τους συμμετέχοντες στο εργαστήριο. Το εργαλείο αυτό είναι αρκετά ευέλικτο ώστε να προσαρμόζεται στις τοπικές διαφορές, ενώ παράλληλα ενθαρρύνει την ευρεία συμμετοχή. Σας ενθαρρύνουμε να εστιάσετε στο σημείο όπου σας οδηγεί η συζήτηση και να μην το αντιμετωπίζετε ως αυτοαξιολόγηση όπου κάθε ζήτημα απαιτεί την ίδια προσοχή. Την επόμενη φορά που θα επανεξετάσετε το ερωτηματολόγιο, αφού έχετε εργαστεί με τις προκλήσεις ή τα κενά που ανακαλύψατε την πρώτη φορά, θα έχετε νέες και πιο ανεπτυγμένες ιδέες και θα αρχίσετε να αντιμετωπίζετε τομείς που μπορεί να φαινόταν άσχετοι την πρώτη φορά.

Με τη χρήση αυτών των πόρων, οι δήμοι μπορούν να αναπτύξουν στοχευμένες στρατηγικές, να προωθήσουν τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και να συμβάλουν στη δημιουργία ενός πιο ανθεκτικού, χωρίς αποκλεισμούς και περιβαλλοντικά υπεύθυνου τουριστικού τομέα.

«Πώς να φτάσετε εκεί» – Σημειώσεις για την ανάπτυξη του εργαλείου αυτοαξιολόγησης

Η SveDest ηγήθηκε της διαδικασίας ανάπτυξης ενός πρωτοτύπου ερωτηματολογίου που είναι εναρμονισμένο με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) για χρήση από τους δήμους.

Η αρχική έκδοση δοκιμάστηκε και βελτιώθηκε μέσω δομημένης ανατροφοδότησης από τους δήμους Falköping, Xichona και Scandiano, όπου κάθε ερώτηση αξιολογήθηκε ως προς την απόδοσή της, τη συνάφειά της και την ευκολία συμπλήρωσής της.

Ως αποτέλεσμα αυτής της ανατροφοδότησης, το ερωτηματολόγιο προσαρμόστηκε τόσο ως προς το πεδίο εφαρμογής όσο και ως προς τη δομή του. Το πρωτότυπο, αν και φιλόδοξο, παρουσίασε προκλήσεις. Υπήρχε αξιοσημείωτη διαφορά στη στρατηγική ωριμότητα των δήμων, ιδίως όσον αφορά τη δέσμευσή τους στους ΣΒΑ.

Ορισμένοι δήμοι προσέγγισαν τη διαδικασία από στρατηγική άποψη, ενώ άλλοι επικεντρώθηκαν περισσότερο σε λειτουργικά ζητήματα. Η ίδια η έννοια της «βιωσιμότητας» προκάλεσε προβλήματα ερμηνείας, με ορισμούς που διέφεραν όχι μόνο μεταξύ των δήμων, αλλά και εντός των επιμέρους οργανισμών. Αυτό δημιούργησε ανησυχίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα γινόταν αντιληπτός ο ακαδημαϊκός τόνος του ερωτηματολογίου στα εργαστήρια και αν οι δήμοι θα θεωρούσαν τις ερωτήσεις σχετικές. Η ανατροφοδότηση οδήγησε σε σημαντικές αναθεωρήσεις, βελτιώνοντας την προσβασιμότητα και τον αντίκτυπο του εργαλείου.

Παρά τις διαφορές αυτές, προέκυψαν κοινές ευκαιρίες. Ενώ κάθε δήμος επέδειξε πλεονεκτήματα που διαμορφώθηκαν από πολιτιστικούς, γεωγραφικούς και πολιτικούς παράγοντες, εντοπίστηκαν επίσης κοινές προκλήσεις και τομείς ανάπτυξης. Κάθε συμμετέχων απέκτησε γνώσεις σχετικά με συγκεκριμένες ανάγκες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και, κατόπιν αυτού, διατυπώθηκαν εξατομικευμένες συστάσεις.

Τέλος, η διαδικασία ανέδειξε τα διαφορετικά στάδια προόδου μεταξύ των δήμων. Ορισμένοι είχαν ήδη καθιερώσει τις στρατηγικές τους για τον αιεφόρο τουρισμό, ενώ άλλοι εξακολουθούσαν να αντιμετωπίζουν θεμελιώδη ζητήματα. Αυτό κατέδειξε την σαφή ανάγκη να υποστηριχθούν οι δήμοι στα αρχικά στάδια της πορείας τους, προσφέροντάς τους εργαλεία και καθοδήγηση για να ξεκινήσουν και – ίσως ακόμη περισσότερο – να διατηρήσουν τις προσπάθειές τους.

Η αναθεωρημένη έκδοση χρησιμοποιήθηκε στη συνέχεια σε ειδικά εργαστήρια. Άλλοι εταίροι, όπως το SERN και το Cardet, επέκτειναν την εμβέλεια του εργαλείου διοργανώνοντας παρόμοια εργαστήρια με τους δήμους με τους οποίους συνεργάζονται: Δήμος Bertinoro (IT), Δήμος Λεμεσού (CY), Δήμος Πολεμίδα (CY) και Δήμος Αγίου Αθανασίου (CY).

Η έκθεση ανάλυσης των κενών, η οποία καταρτίστηκε με βάση τα κύρια ευρήματα των ερωτηματολογίων, υπογράμμισε τους βασικούς τομείς για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και καθοδήγησε την επιλογή συγκεκριμένων ΣΒΑ και περιπτώσιολογικών μελετών που θα αποτελέσουν αντικείμενο εστίασης στο πλαίσιο της παρούσας πλα

Εργασία με το εργαλείο αυτοαξιολόγησης

- Χρησιμοποιήστε το ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης για να αξιολογήσετε τις τρέχουσες στρατηγικές σας για τη βιωσιμότητα.
- Εξερευνήστε τις ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης, οι οποίες παρέχουν πληροφορίες για τους βασικούς ΣΒΑ και παρουσιάζουν πραγματικά παραδείγματα από διάφορους δήμους.
- Μάθετε από μελέτες περιπτώσεων που αναδεικνύουν τις ορθές πρακτικές στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του βιώσιμου τουρισμού.
- Προσδιορίστε τα πλεονεκτήματα του δήμου σας και βρείτε έμπνευση για να βελτιώσετε τον βιώσιμο αντίκτυπο, ενδεχομένως συμπεριλαμβάνοντας και άλλους ΣΒΑ που δεν έχετε λάβει υπόψη.

Από την ιδέα στην πράξη

Το να κάνεις μια αυτοαξιολόγηση είναι ένα πράγμα, αλλά το να βγάλεις συμπεράσματα και να προχωρήσεις σε δράσεις είναι κάτι εντελώς διαφορετικό. Αυτό απαιτεί κάποια γνώση όχι μόνο για το πού βρίσκονται τα κενά στην αειφορία, αλλά και για το τι μέτρα μπορούν να ληφθούν και από ποιον. Ορισμένες δράσεις βρίσκονται σε στρατηγικό επίπεδο και αφορούν τη διακυβέρνηση του δήμου, όπου απαιτείται διάλογος με εταίρους όπως άλλοι δήμοι, περιφερειακές αρχές και άλλοι περιφερειακοί ή εθνικοί φορείς, των οποίων οι δράσεις και οι πολιτικές διαμορφώνουν το τοπικό τοπίο. Υπάρχουν επίσης δράσεις που βασίζονται στο τοπικό επίπεδο, όπου ο δήμος μπορεί να εμπλέξει διάφορες ομάδες για να αναλάβει δράσεις που έχουν αντίκτυπο τόσο στους επισκέπτες όσο και στην τοπική κοινότητα.

Πληροφορίες από αλλού

Προκειμένου να αποφευχθεί η στασιμότητα σε τοπικό επίπεδο, το πρόγραμμα UST εξέτασε διάφορες πηγές που εμπνέουν τους εταίρους να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο. Ακολουθούν οι εμπνευστικές περιπτώσεις και τα βασικά διδάγματα που άντλησαν οι εταίροι από καθεμία από αυτές.

ΤΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ CINQUE TERRE

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Cinque Terre, Περιφέρεια Λιγουρίας, Ιταλία

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Το Cinque Terre, μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO, είναι γνωστό για τα γραφικά χωριά, την απόκρημνη ακτογραμμή και τα αναβαθμιδωτά τοπία κατά μήκος της ιταλικής Ριβιέρας. Ωστόσο, η ομορφιά και η μοναδικότητα της περιοχής έχουν οδηγήσει σε μια εισροή τουριστών, δημιουργώντας σημαντικές προκλήσεις για το ευαίσθητο οικοσύστημα και την ευημερία των τοπικών κοινοτήτων.

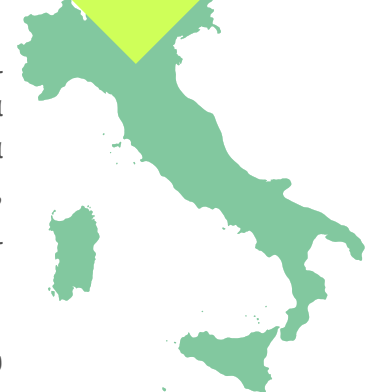
Για να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις, η Αρχή του Εθνικού Πάρκου Cinque Terre ξεκίνησε ένα οικολογικά βιώσιμο έργο με στόχο την προώθηση βιώσιμων τουριστικών πρακτικών που προστατεύουν το περιβάλλον και ταυτόχρονα βελτιώνουν την εμπειρία των επισκεπτών.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το έργο περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τον αειφόρο τουρισμό, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των τουριστικών ροών, της προώθησης των φιλικών προς το περιβάλλον μεταφορών και της στήριξης της τοπικής γεωργίας και των παραδοσιακών προϊόντων. Μία από τις βασικές πρωτοβουλίες είναι η κάρτα Cinque Terre Card, η οποία παρέχει πρόσβαση σε μονοπάτια, μέσα μαζικής μεταφοράς και πολιτιστικούς χώρους, ενθαρρύνοντας τους επισκέπτες να ελαχιστοποιήσουν το ανθρακικό τους αποτύπωμα χρησιμοποιώντας τρένα και λεωφορεία αντί για αυτοκίνητα. Επιπλέον, το έργο υποστηρίζει τους τοπικούς αμπελώνες που εφαρμόζουν την καλλιέργεια σε αναβαθμίδες, μια παραδοσιακή γεωργική μέθοδο που αποτρέπει τη διάβρωση του εδάφους και διατηρεί το τοπίο. Η προώθηση των τοπικών προϊόντων και της χειροτεχνίας αποτελεί έναν άλλο ακρογωνιαίο λίθο, ενθαρρύνοντας τους επισκέπτες να υποστηρίξουν την τοπική οικονομία αγοράζοντας αυθεν

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Διαχείριση τουριστικών ροών: Εφαρμογή στρατηγικών για τον έλεγχο και την κατανομή της τουριστικής κίνησης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, προκειμένου να αποφευχθεί ο υπερτουρισμός κατά τις περιόδους αιχμής.

Έργο UST

Διατήρηση παραδοσιακών πρακτικών: Υποστήριξη της καλλιέργειας σε αναβαθμίδες, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και τη διατήρηση του χαρακτηριστικού τοπίου της περιοχής. Αυτό περιλαμβάνει την προώθηση της καλλιέργειας γηγενών ποικιλιών σταφυλιών και των παραδοσιακών τεχνικών οινοποίησης.

Βιώσιμα τοπικά προϊόντα: Ενθάρρυνση της κατανάλωσης και της αγοράς τοπικών προϊόντων, όπως κρασί, ελαιόλαδο και χειροποίητα προϊόντα, συμβάλλοντας στη βιωσιμότητα των τοπικών επιχειρήσεων και μειώνοντας το αποτύπωμα άνθρακα που συνδέεται με τα εισαγόμενα προϊόντα.

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση: Ενημέρωση των τουριστών σχετικά με την ευπάθεια του οικοσυστήματος των Cinque Terre μέσω ξεναγήσεων, ενημερωτικού υλικού και πινακίδων κατά μήκος των μονοπατιών. Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπεί στην καλλιέργεια του αισθήματος ευθύνης και στην ενθάρρυνση των επισκεπτών να ακολουθούν βιώσιμες πρακτικές κατά τη διάρκεια της διαμονής τους.

ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΑΠΟ ΠΑΓΟ ΣΤΗ ΣΟΥΗΔΙΑ

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Jukkasjärvi, Βόρεια Σουηδία

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Το Icehotel στο Jukkasjärvi, περίπου 200 χλμ. βόρεια του Αρκτικού Κύκλου, αποτελεί πρωτοποριακό παράδειγμα βιώσιμου τουρισμού και καινοτόμου σχεδιασμού. Ιδρύθηκε το 1989 και είναι το πρώτο ξενοδοχείο στον κόσμο κατασκευασμένο εξ ολοκλήρου από πάγο και χιόνι, το οποίο ανακατασκευάζεται κάθε χρόνο από τα παγωμένα νερά του κοντινού ποταμού Torne. Αυτή η εφήμερη δημιουργία προσφέρει στους επισκέπτες μια μοναδική εμπειρία ύπνου σε δωμάτια με θερμοκρασία κάτω από το μηδέν, περιτριγυρισμένα από εντυπωσιακές γλυπτικές δημιουργίες και αρχιτεκτονικά σχήματα από πάγο.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Εκάθε χειμώνα, καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο συγκεντρώνονται στο Jukkasjärvi για να σχεδιάσουν και να κατασκευάσουν το Icehotel. Το ξενοδοχείο χρησιμοποιεί περίπου 2.500 τόνους πάγου και 30.000 κυβικά μέτρα snice (ένα μείγμα χιονιού και πάγου που ενισχύει τη δομή) που προέρχεται από τον ποταμό Torne. Ο σχεδιασμός του ξενοδοχείου αλλάζει κάθε χρόνο, καθιστώντας κάθε έκδοση ένα μοναδικό έργο τέχνης που παρουσιάζει καινοτόμα σχέδια και τεχνικές στην κατασκευή πάγου. Το ξενοδοχείο περιλαμβάνει δωμάτια, μπαρ, παρεκκλησί και γκαλερί τέχνης, όλα κατασκευασμένα από πάγο. Τα έπιπλα και ακόμη και τα κρεβάτια είναι κατασκευασμένα από πάγο, ενώ για την άνεση των επισκεπτών παρέχονται ζεστά δέρματα τράνδων και ειδικά σχεδιασμένοι υπνόσακοι. Το Icehotel προσφέρει επίσης ζεστά καταλύματα και μια σειρά από εμπειρίες στην Αρκτική, όπως εκδρομές για να δείτε το Βόρειο Σέλας, έλκηθρα με σκύλους και εργαστήρια γλυπτικής στον πάγο, για να συμπληρώσουν την εμπειρία της διαμονής στον πάγο.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις: Το Icehotel αξιοποιεί τον φυσικό κύκλο του ποταμού Torne, καθώς όλος ο πάγος που χρησιμοποιείται για την κατασκευή επιστρέφει στον ποταμό κάθε άνοιξη, εξασφαλίζοντας ελάχιστες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Αυτός ο κύκλος δημιουργίας και τήξης συνοψίζει τις αρχές της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων.

Ενεργειακή απόδοση: Παρά την παγωμένη κατασκευή του, το Icehotel εφαρμόζει διάφορα μέτρα για να ελαχιστοποιήσει την κατανάλωση ενέργειας. Το ξενοδοχείο χρησιμοποιεί ανανεώσιμη ενέργεια που προέρχεται από υδροηλεκτρική ενέργεια για όλες τις ανάγκες του σε ηλεκτρικό ρεύμα, μειώνοντας σημαντικά το αποτύπωμα άνθρακα.

Πρώθηση της τοπικής κουλτούρας και οικονομίας: Το Icehotel διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην πρώθηση της τοπικής κουλτούρας και των παραδόσεων των Σαάμι, προσφέροντας στους επισκέπτες μια αυθεντική εμπειρία του τρόπου ζωής στην Αρκτική. Επίσης, συμβάλλει σημαντικά στην τοπική οικονομία, προσελκύοντας τουρίστες στην περιοχή κατά τους χειμερινούς μήνες, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και υποστηρίζοντας τις τοπικές επιχειρήσεις.

Καινοτομία και εκπαίδευση: Το ξενοδοχείο αποτελεί ένα ζωντανό παράδειγμα καινοτόμου σχεδιασμού και βιώσιμων τουριστικών πρακτικών. Ενημερώνει τους επισκέπτες σχετικά με τη βιώσιμη διαβίωση σε ακραίες συνθήκες και τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος. Η ετήσια ανακατασκευή προσφέρει συνεχείς ευκαιρίες για την εξερεύνηση και την εφαρμογή βιώσιμων τεχνικών και υλικών κατασκευής.

Το Icehotel προσφέρει μια μοναδική εμπειρία διαμονής και αποτελεί παράδειγμα των δυνατοτήτων του βιώσιμου τουρισμού και της δημιουργικής χρήσης των φυσικών πόρων. Η δέσμευσή του για περιβαλλοντική βιωσιμότητα, σε συνδυασμό με την υποστήριξή του στην τοπική κουλτούρα και οικονομία, το καθιστά πρότυπο για καινοτόμες και φιλικές προς το περιβάλλον τουριστικές πρακτικές.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Αγία Νάπα, Κύπρος

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Το έργο της Μαρίνας Αγίας Νάπας είναι ένα μεγάλης κλίμακας αναπτυξιακό έργο στην Κύπρο που αποσκοπεί στη δημιουργία μιας σύγχρονης μαρίνας, με παράλληλη διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Το έργο στοχεύει στην τόνωση του τουρισμού υψηλού επιπέδου, στην παροχή οικονομικών οφελών και στη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς της παράκτιας περιοχής. Ενσωματώνει τις αρχές του βιώσιμου τουρισμού, δίνοντας έμφαση στις φιλικές προς το περιβάλλον υποδομές, στην υπεύθυνη διαχείριση των πόρων και στην ενεργό συμμετοχή της κοινότητας.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Μαρίνα Αγίας Νάπας έχει σχεδιαστεί ως ένας πολυτελής προορισμός μπροστά στη θάλασσα και διαθέτει:

- Μια υπεσύγχρονη μαρίνα που φιλοξενεί γιοτ και σκάφη.
- Πολυτελή κτίρια κατοικιών με βιώσιμα αρχιτεκτονικά σχέδια.
- Λιανική πώληση, εστίαση και ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις που προωθούν τις τοπικές επιχειρήσεις.
- Δημόσιοι χώροι και χώροι αναψυχής για την ενθάρρυνση του τουρισμού και της αλληλεπίδρασης της κοινότητας.

Για να ελαχιστοποιηθεί το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα, το έργο περιλαμβάνει:

- Πράσινος σχεδιασμός κτιρίων: Οι κατασκευές χρησιμοποιούν ενεργειακά αποδοτικά υλικά και ενσωματώνουν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- Εξοικονόμηση νερού: Έχουν εφαρμοστεί προηγμένα συστήματα συλλογής βρόχινου νερού και επεξεργασίας λυμάτων.
- Βιώσιμη μεταφορά: Η ανάπτυξη ενθαρρύνει τη δημιουργία ζωνών φιλικών προς τους πεζούς και εναλλακτικών μέσων μεταφοράς.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, το έργο της Μαρίνας Αγίας Νάπας περιλαμβάνει διάφορα μέτρα για την προστασία του θαλάσσιου οικοσυστήματος και την πρόληψη της ρύπανσης. Εφαρμόζονται προγράμματα βιώσιμης διαχείρισης και ανακύκλωσης αποβλήτων, με στόχο την ελαχιστοποίηση

UST Project

ενώ η χρήση ηλιακών συλλεκτών και ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων στα κτίρια μειώνει την κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Από την άποψη της οικονομικής βιωσιμότητας, το έργο δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης για τις τοπικές κοινότητες, υποστηρίζοντας την απασχόληση σε διάφορους τομείς που σχετίζονται με τον τουρισμό και την φιλοξενία. Επιπλέον, ενθαρρύνει την ανάπτυξη των τοπικών επιχειρήσεων και των παρόχων υπηρεσιών, διασφαλίζοντας ότι τα οικονομικά οφέλη εκτείνονται πέρα από την ίδια τη μαρίνα. Η μακροπρόθεσμη επένδυση σε τουριστικές υποδομές ενισχύει την ελκυστικότητα της περιοχής ως προορισμού υψηλής ποιότητας και βιώσιμου τουρισμού.

Όσον αφορά την κοινωνική και πολιτιστική βιωσιμότητα, το έργο δίνει έμφαση στη συνεργασία με τους τοπικούς φορείς κατά τις φάσεις του σχεδιασμού και της ανάπτυξης, διασφαλίζοντας ότι η κοινότητα έχει ενεργό ρόλο στη λήψη αποφάσεων. Προωθεί επίσης την τοπική κληρονομιά και τον πολιτισμό μέσω τουριστικών δραστηριοτήτων, διατηρώντας και αναδεικνύοντας τη μοναδική ταυτότητα της περιοχής. Επιπλέον, δίνεται προτεραιότητα στην πρόσβαση του κοινού στις παραθαλάσσιες περιοχές, προωθώντας την κοινωνική ένταξη και επιτρέποντας τόσο στους κατοίκους όσο και στους επισκέπτες να απολαμβάνουν τις παροχές της μαρίνας.

Πληροφορίες από τους εταίρους του έργου

Δήμος Σκαντιάνο

ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ ΜΑΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Η συμμετοχή μας στο πρόγραμμα UST υπήρξε ένα σημαντικό ταξίδι αυτογνωσίας και στρατηγικής αναστοχασμού. Μέσα από τα εργαλεία και τα εργαστήρια — ιδιαίτερα το ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης και το πλαίσιο SDG— αποκτήσαμε πολύτιμες γνώσεις για τα δυνατά μας σημεία και επαναπροσδιορίσαμε την προσέγγισή μας στον τουρισμό, μέσα σε ένα ευρύτερο, κοινοτικό όραμα βιωσιμότητας.

ΙΣτα αρχικά στάδια της διανομής του ερωτηματολογίου— αρχικά εσωτερικά και στη συνέχεια με τους βασικούς τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς, ιδιαίτερα εκείνα που προέρχονται από το δίκτυο των ενώσεών μας— συνειδητοποιήσαμε ότι αρχικά δεν είχαμε σαφή εικόνα για το τι συνιστά καλές πρακτικές στον τομέα της βιώσιμης τουρισμός σε δημοτικό επίπεδο. Ενώ ο δήμος είχε δραστηριοποιηθεί στην προώθηση της περιοχής, ειδικά μέσα από εκδηλώσεις που απευθύνονταν στους κατοίκους των γύρω περιοχών, δεν υπήρχε ένα ευρύτερο στρατηγικό πλαίσιο για τη βιωσιμότητα.

Ταυτόχρονα, η περιοχή βρίσκεται σε μια περιοχή πλούσια σε γαστρονομικές αρετές και παραγωγή κρασιού, προσφέροντας μια ισχυρή βάση για την ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού.

Ο χώρος του εργαστηρίου, όπου συζητήθηκε και αναλύθηκε συλλογικά το ερωτηματολόγιο, αποτέλεσε μια κρίσιμη στιγμή κοινής μάθησης.

Ιδημιούργησε χώρο για ανοιχτό διάλογο γύρω από τη βιωσιμότητα και επέτρεψε στους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν τα υπάρχον. Η ανταλλαγή απόψεων υπογράμμισε μια βασική διαπίστωση: η συμμετοχή της κοινότητας και των ενδιαφερόμενων μερών είναι απαραίτητη για την εδαφική ανάπτυξη.

Ένα από τα σημαντικότερα συμπεράσματα ήταν η διαπίστωση ότι το Σκαντιάνο έχει μια φυσική κλίση προς την κοινοτική συμμετοχή, ιδίως μέσω της ενεργού συμμετοχής συλλόγων και εθελοντών στην οργάνωση εκδηλώσεων. Αυτή η βαθιά ριζωμένη συμμετοχή των πολιτών αναδείχθηκε ως βασικό πλεονέκτημα για την προώθηση ενός βιώσιμου και χωρίς αποκλεισμούς μοντέλου τουρισμού. Η συνειδητοποίηση αυτή, που αποκτήθηκε νωρίς στο πλαίσιο του έργου, χρησίμευσε ως οδηγός για τον προβληματισμό και τη στρατηγική σκέψη μας καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού UST. Όχι μόνο διαμόρφωσε την αντίληψή μας για τη βιωσιμότητα στον τουρισμό, αλλά και επιβεβαίωσε τη σημασία της συμμετοχής της κοινότητας ως κινητήριας δύναμης για τη μακροπρόθεσμη, τοπική ανάπτυξη.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ «ΑΥΤΟΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ» ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ UST

Το πλαίσιο αυτοαξιολόγησης αποκάλυψε μια ισχυρή ευθυγράμμιση με τον Στόχο 12 των ΣΒΑ: Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή, το οποίο βοήθησε το Scandiano να επικεντρωθεί σε βασικές προτεραιότητες, όπως η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των εκδηλώσεων, η υποστήριξη των τοπικών επιχειρήσεων και η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω υπεύθυνων πρακτικών.

Στην αρχή, η προσέγγιση επικεντρώθηκε στον τρόπο με τον οποίο η πλούσια κοινωνική και πολιτιστική κληρονομιά της Scandiano θα μπορούσε να συμβάλει στον τουρισμό και στον τρόπο με τον οποίο το θέμα της βιωσιμότητας θα μπορούσε να ενσωματωθεί στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες της κοινότητας. Αφετηρία ήταν το ισχυρό δίκτυο ενώσεων και τοπικών εκδηλώσεων, καθώς και η κοινή αίσθηση ταυτότητας που έχει τις ρίζες της στην κληρονομιά, τη γαστρονομία και το τοπίο.

ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ

Ωστόσο, καθώς προχωρούσαμε στο έργο και στα εργαστήρια, βιώσαμε μια αλλαγή παραδείγματος: αντί να αναρωτιόμαστε πώς τα γεγονότα θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν τον τουρισμό, ρωτήσαμε: «Πώς μπορεί ο τουρισμός να εξυπηρετήσει την κοινότητα;»

Αυτή η αναστροφή μας επέτρεψε να επαναπροσδιορίσουμε τη στρατηγική μας με βάση τους βασικούς στόχους του δήμου: τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, την ενίσχυση των δεσμών της κοινότητας και την επένδυση στις τοπικές υποδομές και τον πολιτισμό. Συνειδητοποιήσαμε ότι η ποιότητα ζωής της κοινότητας δεν είναι μόνο συμβατή με τον τουρισμό, αλλά αποτελεί στην πραγματικότητα έναν ισχυρό μοχλό για τον αειφόρο τουρισμό.

1. Η βιωσιμότητα ξεκινά από την κοινότητα.
2. Μια ισχυρή και ενεργή κοινότητα αποτελεί το θεμέλιο για έναν αυθεντικό και ελκυστικό τουρισμό.
3. Εκδηλώσεις όπως η Spergolonga ενσαρκώνουν τον κοινοτικό τουρισμό.
4. Η επιτυχία της δεν έγκειται στον αριθμό των επισκεπτών, αλλά στη βαθιά συμμετοχή τουλάχιστον 15 τοπικών συλλόγων και στην προώθηση των τοπικών προϊόντων και κρασιών. Πρόκειται για ένα μοντέλο τουρισμού χαμηλού αντίκτυπου, που βασίζεται στην υπερηφάνεια, τη συνεργασία και την κοινή ταυτότητα.
5. Μετάβαση από την προώθηση με βάση τα γεγονότα στον προγραμματισμό με βάση την ποιότητα ζωής.
6. Αντί να αναζητούμε μια ισορροπία μεταξύ περιβάλλοντος, οικονομίας και κοινωνίας, τώρα διερευνούμε πώς οι επενδύσεις στην ποιότητα ζωής των κατοίκων οδηγούν φυσικά σε αποτελέσματα βιώσιμου τουρισμού.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Ως αποτέλεσμα του έργου, διαμορφώνονται διάφορες πολιτικές και στρατηγικές:

- Η ανακαίνιση της Rocca επανασχεδιάζεται ως πολιτιστικός κόμβος της κοινότητας, δίνοντας προτεραιότητα στους κατοίκους και καλωσορίζοντας τον τουρισμό ως δευτερεύον όφελος (Στρατηγικός Στόχος: SCO2.3 – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: ΤΟ ΦΡΟΥΥΡΙΟ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ)
- Αναπτύσσεται ένα δίκτυο πολιτιστικών, ιστορικών και φυσικών μονοπατιών, όχι μόνο ως τουριστικά αξιοθέατα, αλλά και ως βελτιώσεις της τοπικής ζωής, της κινητικότητας και της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Η στενότερη συνεργασία με τις ενώσεις θεωρείται πλέον κεντρική για τον σχεδιασμό του τουρισμού - όχι ως συμπληρωματικό στοιχείο, αλλά ως δομικός πυλώνας, όπως περιλαμβάνεται στον Στρατηγικό Στόχο: SCO1.5 - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ: ΟΙΚΟΤΗΤΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΩΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΜΕΜΟΝΤΟΣ. Για το λόγο αυτό, αναμένεται να δημιουργηθούν σύντομα τραπέζια διαλόγου που θα επιτρέψουν τον προβληματισμό σχετικά με τις διάφορες εκδηλώσεις και τον κοινό στόχο της προώθησης του βιώσιμου τουρισμού.

Αναγνωρίζουμε επίσης την ανάγκη να αναπτύξουμε ισχυρότερες στρατηγικές επικοινωνίας για να μεταδώσουμε με σαφήνεια αυτό το μοντέλο τουρισμού: ένα μοντέλο που έχει τις ρίζες του στην κοινότητα, σέβεται τον τόπο και βασίζεται στην αυθεντικότητα και τη βιωσιμότητα.

Μέσα από το πρόγραμμα UST, μάθαμε ότι ο βιώσιμος τουρισμός δεν είναι ένας ξεχωριστός στόχος, αλλά το φυσικό αποτέλεσμα μιας προσέγγισης που δίνει προτεραιότητα στην κοινότητα.

Εστιάζοντας στους κατοίκους, επενδύοντας στις τοπικές δυνατότητες και ενισχύοντας τα δίκτυα συνεργασίας, δημιουργούμε ένα μοντέλο τουρισμού που είναι ανθεκτικό, χωρίς αποκλεισμούς και βαθιά συνδεδεμένο με την περιοχή μας.

Το ταξίδι μας συνεχίζεται, αλλά τώρα έχουμε μια πιο ξεκάθαρη αίσθηση του προορισμού και του σκοπού μας. Η UST δεν μας πρόσφερε μόνο εργαλεία, αλλά μας βοήθησε να αναστοχαστούμε, να αμφισβητήσουμε και να εξελιχθούμε.

ΔΗΜΟΣ ΧΙΧΟΝΑ

ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ ΜΑΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα UST μας επέτρεψε να δούμε με νέα μάτια την Χριστουγεννιάτικη Έκθεση, ένα από τα πιο εμβληματικά γεγονότα της Χίχονα. Χρησιμοποιώντας το πλαίσιο των ΣΒΑ και τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης, καταφέραμε να προσδιορίσουμε τους πολλαπλούς ρόλους που διαδραματίζει η έκθεση στην κοινότητά μας, όχι μόνο ως ισχυρό εποχιακό τουριστικό αξιοθέατο, αλλά και ως ισχυρός μοχλός κοινωνικής ένταξης, τοπικής επιχειρηματικότητας και βιώσιμης διατροφικής κληρονομιάς.

Αρχικά, προσεγγίσαμε την Χριστουγεννιάτικη Έκθεση ως μια εκδήλωση που υποστήριζε τον τουρισμό και την τοπική υπερηφάνεια. Ωστόσο, το εργαλείο αυτοαξιολόγησης μας βοήθησε να κατανοήσουμε καλύτερα τον ευρύτερο αντίκτυπο που έχει η έκθεση σε διάφορες διαστάσεις της βιωσιμότητας, ιδίως στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 1 (Καμία Φτώχεια) και 2 (Μηδενική Πείνα).

Συνειδητοποιήσαμε ότι πολλά από τα στοιχεία της έκθεσης ήταν ήδη ευθυγραμμισμένα με τις ορθές πρακτικές του βιώσιμου τουρισμού, αλλά δεν τα είχαμε ακόμη πλαισιώσει με αυτόν τον τρόπο. Το εργαλείο μας βοήθησε να αναγνωρίσουμε αυτά τα πλεονεκτήματα, δίνοντάς μας μια σαφέστερη αίσθηση του σκοπού και μια γλώσσα για να επικοινωνήσουμε το έργο μας, καθώς και μια ώθηση για να δούμε άλλα μέρη του έργου ως ολοκληρωμένα μέρη της πορείας μας προς τη βιωσιμότητα.

Όταν εξετάσαμε την έκθεση μέσω του πλαισίου αυτοαξιολόγησης, ανακαλύψαμε τη βάση μιας πλατφόρμας για την υποστήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και της οικονομικής ένταξης. Η έκθεση προσφέρει ένα κανάλι άμεσων πωλήσεων για τεχνίτες, παρασκευαστές νουγκά και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Οι δευτερογενείς επιπτώσεις είναι επίσης εμφανείς, από τον τομέα της εφοδιαστικής έως τον τομέα της φιλοξενίας.

Η συμπεριληπτική δομή της έκθεσης, η συμμετοχή των κοινοτικών ενώσεων και οι ευκαιρίες που προσφέρει στους μικρούς παραγωγούς και τους τεχνίτες ήταν οι τομείς στους οποίους ήδη συμβάλλουμε στην τοπική οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ισότητα. Επιπλέον, οι προσπάθειές μας για την προώθηση της τοπικής γαστρονομίας και της υπεύθυνης κατανάλωσης τροφίμων αποτέλεσαν μια ισχυρή βάση για τη σύνδεση του τουρισμού με την πολιτιστική ταυτότητα και τη βιωσιμότητα, καθώς και για την αντιμετώπιση των πολυπλοκότητας της βιωσιμότητας και της έντονης εποχικότητας που είναι εγγενείς στην παραγωγή νουγκάτ.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ «ΑΥΤΟΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ» ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ UST

Μέσω του προγράμματος UST, βιώσαμε μια αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τον ρόλο μας ως δήμος στην ανάπτυξη του τουρισμού. Αντί να εστιάζουμε αποκλειστικά στην προσέλκυση επισκεπτών, αρχίσαμε να αναρωτιόμαστε: πώς μπορεί ο τουρισμός να συμβάλει στην ευημερία των κατοίκων μας και πώς μπορεί να ενισχύσει την τοπική ταυτότητα και συνοχή;

ΤΗ Χριστουγεννιάτικη Έκθεση έγινε ο φακός μέσα από τον οποίο μπορούσαμε να δούμε αυτή τη μεταμόρφωση. Αναδύθηκε στην άλλη πλευρά της UST όχι μόνο ως εμπορική εκδήλωση, αλλά και ως μια κοινή διαδικασία της κοινότητας. Σύλλογοι από διάφορους τομείς, όπως γειτονικές ομάδες, πολιτιστικοί οργανισμοί και εκπαιδευτικοί φορείς, συνδιοργανώνουν πλέον την εκδήλωση, καθιστώντας την μια ζωντανή έκφραση των αξιών και των παραδόσεων της Χίχοπα. Παραδόσεις που περιλαμβάνουν πλέον ένα ευρύτερο φάσμα της γαστρονομικής κουλτούρας της Χίχοπα και καλύτερους τρόπους προβολής και δημιουργίας εμπειριών χωρίς αποκλεισμούς, για παράδειγμα μέσω εργαστηρίων, γευσιγνωσιών και εμπειριών που ενισχύουν τον δεσμό μεταξύ φαγητού, παράδοσης και τόπου.

Το έργο μας επέτρεψε επίσης να συνδέσουμε αυτή την κοινοτική προσέγγιση με τη βιωσιμότητα. Με την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών μέτρων, όπως η μείωση των αποβλήτων και η προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, και με τη δημιουργία προγραμμάτων που είναι διαγενεακά και χωρίς αποκλεισμούς, η έκθεση και ο τουρισμός έχουν αναλάβει έναν πιο ολιστικό ρόλο στη στρατηγική ανάπτυξης της περιοχής μας. Αυτές οι σκέψεις εμβάθυναν την κατανόησή μας για τη βιωσιμότητα ως κάτι που μπορεί να επιτευχθεί όχι μόνο μέσω πολιτικών, αλλά κυρίως μέσω της καθημερινής συμμετοχής της κοινότητας και της τιμής των παραδόσεων και του τόπου.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ Ή ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Χάρη στην προσέγγιση UST, ο τρόπος εργασίας μας έχει γίνει πιο ολοκληρωμένος και στοχαστικός. Πέρα από τις αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζουμε, ενσωματώνουμε και εφαρμόζουμε τις πολιτικές μας, έχουμε πραγματοποιήσει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνουμε, επικοινωνούμε και σχεδιάζουμε τις δραστηριότητές μας στον τομέα του τουρισμού.

Η μεγαλύτερη αλλαγή ήταν η αναγνώριση ότι η Χριστουγεννιάτικη Έκθεση αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Δεν την θεωρούμε πλέον ως μια μεμονωμένη εκδήλωση. Αντίθετα, έχει καταστεί ο ακρογωνιαίος λίθος μιας σειράς αλληλένδετων πρωτοβουλιών που αντικατοπτρίζουν τις αξίες της κοινότητάς μας και ενισχύουν τον οικονομικό και κοινωνικό ιστό μας.

Νέες ετήσιες πρωτοβουλίες που προέκυψαν από αυτόν τον τρόπο εργασίας με εκδηλώσεις ως κινητήρια δύναμη για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού περιλαμβάνουν τη Διαδρομή της Ανθισμένης Αμυγδαλιάς, η οποία επανασυνδέει τους κατοίκους και τους επισκέπτες με το αγροτικό τοπίο της Χίχοπα μέσω εμπειριών βασισμένων στη φύση, την Αγορά Βιώσιμης Παραδοσιακής Τέχνης, η οποία προωθεί την τοπική κατανάλωση και υποστηρίζει την κυκλική οικονομία, καθώς και ετήσιες γαστρονομικές γιορτές όπως η Παγκόσμια Ημέρα Νουγκάτ και η Ευρωπαϊκή Ημέρα Παραδοσιακού Παγωτού, οι οποίες αναδεικνύουν τη γαστρονομική κληρονομιά. Στο πλαίσιο αυτών των πρωτοβουλιών, προγραμματίζονται εκδηλώσεις όπως η Έκθεση Παραδοσιακού Παγωτού Νουγκάτ σε συνεργασία με τον ΠΓΕ.

Αυτές οι δραστηριότητες δεν δημιουργήθηκαν αποκλειστικά για τουριστικούς σκοπούς. Προέκυψαν από μια διαδικασία τοπικού διαλόγου και προβληματισμού, με την υποστήριξη της UST και του πλαισίου αυτοαξιολόγησης, σχετικά με τον τρόπο σύνδεσης της βιωσιμότητας, της ταυτότητας και της οικονομικής ένταξης. Τα εργαλεία που προσφέρει το πρόγραμμά μας βοήθησαν να διατυπώσουμε αυτές τις συνδέσεις και μας έδωσαν αυτοπεποίθηση για την κατεύθυνση που είχαμε ήδη χαράξει.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Τώρα έχουμε καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι τοπικές μας πρωτοβουλίες συμβάλλουν στους ευρύτερους στόχους βιωσιμότητας. Το πρόγραμμά UST μας βοήθησε να δούμε τον τουρισμό και τη βιωσιμότητα όχι ως αυτοσκοπός, αλλά ως μέσα για την ανάπτυξη της κοινότητας και την ταυτότητα του τόπου.

Μέσω αυτών των πολιτικών, οι βασικοί πυλώνες ενός πλαισίου που εστιάζει στους ανθρώπους, τη βιωσιμότητα και τον τόπο συνενώνονται. Με την ενσωμάτωση του τουρισμού και της βιωσιμότητας, μπορούμε να αξιοποιήσουμε τα πλεονεκτήματα πολλών τμημάτων της κοινότητάς μας και του τρόπου ζωής μας για να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητα και την ταυτότητά μας.

Στο μέλλον, στόχος μας είναι να ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο τα συμμετοχικά στοιχεία της δουλειάς μας. Η επιτυχία της Χριστουγεννιάτικης Έκθεσής μας έδειξε τη δύναμη της συνεργασίας.

Όχι μόνο μεταξύ των δημοτικών υπηρεσιών, αλλά και με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, παραγωγούς και κατοίκους. Τα επόμενα βήματά μας περιλαμβάνουν τη διασφάλιση ότι αυτές οι συνεργασίες θα παραμείνουν στο επίκεντρο της στρατηγικής μας, ειδικά καθώς συνεχίζουμε να εξελίσσουμε και να επεκτείνουμε πρωτοβουλίες όπως η Διαδρομή της Ανθισμένης Αμυγδαλιάς και η Αγορά Βιώσιμης Χειροτεχνίας.

Αναγνωρίζουμε επίσης τη σημασία της συνέχισης της διατομεακής συνεργασίας, διασφαλίζοντας ότι οι περιβαλλοντικές παράμετροι, οι οικονομικές ευκαιρίες και η πολιτιστική κληρονομιά παραμένουν αλληλένδετες. Αν και βρισκόμαστε ακόμη στα πρώτα στάδια αυτής της μεταμόρφωσης, το πρόγραμμά UST μας έχει βοηθήσει να θέσουμε τα θεμέλια για ένα πιο δίκαιο, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμο μοντέλο τουρισμού, το οποίο θέτει τους ανθρώπους, την περιοχή και την κοινή ταυτότητα στο επίκεντρο της ανάπτυξης.

Δήμος Φάλκενπιγκ

ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ ΜΑΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Μία από τις πρώτες προκλήσεις που αντιμετωπίσαμε κατά την οργάνωση των εργαστηρίων ήταν απλώς να συγκεντρώσουμε όλους τους συμμετέχοντες στον ίδιο χώρο. Ο συντονισμός των συμμετεχόντων από διαφορετικά τμήματα και η εξεύρεση χρόνου στα πολυάσχολα προγράμματα τους αποδείχθηκε δύσκολη υπόθεση.

Ωστόσο, μόλις συγκεντρώθηκαν όλοι, τα εργαστήρια αποδείχθηκαν πολύ επιτυχημένα. Μια βασική απόφαση που συνέβαλε στην επιτυχία αυτή ήταν η συμμετοχή ενός εξωτερικού συντονιστή.

Αυτό επέτρεψε σε όλους τους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συγκάλεσαν τη συνάντηση, να συμμετάσχουν πλήρως στη διαδικασία. Βοήθησε στην εξισορρόπηση των όρων και έκανε το εργαστήριο πιο περιεκτικό και αποτελεσματικό.

Μετά το εργαστήριο, αναλύσαμε το τοπικό μας πλαίσιο και διαπιστώσαμε ότι διαθέτουμε ήδη πολλά ισχυρά στρατηγικά έγγραφα που μας καθοδηγούν, όπως το δημοτικό περιβαλλοντικό σχέδιο, η επιχειρηματική στρατηγική, η στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης και η συμφωνία συνεργασίας του δήμου Falköping με τον οργανισμό Visit Hornborgasjön.

Αυτά είναι σημαντικά μέσα στα οποία μπορούμε να στηριχθούμε όταν ασχολούμαστε με τον αιεφόρο τουρισμό.

Αυτοί είναι σημαντικοί πόροι στους οποίους μπορεί κανείς να στηριχθεί όταν ασχολείται με τον αιεφόρο τουρισμό. Ωστόσο, κατέστη επίσης σαφές ότι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που εξακολουθούν να υφίστανται είναι η διασφάλιση του διαρκούς διαλόγου και της τακτικής διεξαγωγής συναντήσεων μεταξύ των διαφόρων τμημάτων του δήμου. Αυτή η διατομεακή επικοινωνία είναι απαραίτητη, αλλά δύσκολο να διατηρηθεί στην καθημερινή λειτουργία.

Ωστόσο, μια συνεχής πρόκληση είναι η διατήρηση της δυναμικής μετά το τέλος του εργαστηρίου. Οι άνθρωποι συχνά επιστρέφουν στους παραδοσιακούς ρόλους και τρόπους εργασίας τους, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη διατήρηση της ενέργειας και του πνεύματος συνεργασίας που αναδύθηκε κατά τη διάρκεια των συνεδριών.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ «ΑΥΤΟΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ» ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ UST

Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας UST, συνειδητοποιήσαμε πόσο σημαντικό είναι να μοιραζόμαστε την πορεία μας προς τη βιωσιμότητα με άλλους δήμους, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Αυτές οι ανταλλαγές προσέφεραν σημαντικές ευκαιρίες μάθησης: ο διάλογος με άλλους μας βοήθησε να αναστοχαστούμε τις δικές μας πρακτικές, να κατανοήσουμε καλύτερα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε και να εκτιμήσουμε διαφορετικές προσεγγίσεις. Για παράδειγμα, κατέστη σαφές ότι δεν είμαστε οι μόνοι που αγωνιζόμαστε να συνεργαστούμε πέρα από τα διοικητικά όρια του δήμου μας. Πολλοί άλλοι δήμοι αντιμετώπισαν παρόμοιες δυσκολίες στην καθιέρωση μόνιμης διατμηματικής συνεργασίας.

FALKÖPING
KOMMUNEN

Έργο UST

Κατά τη διάρκεια των εργασιών και των συναντήσεων του έργου, μοιραστήκαμε ενεργά την πορεία μας, συμπεριλαμβανομένων τόσο των προκλήσεων όσο και των επιτυχημένων στρατηγικών μας. Αισθανθήκαμε πραγματικά ότι καταφέραμε να δημιουργήσουμε «στιγμές επιφοίτησης» μαζί, για παράδειγμα, μετατοπίζοντας την προοπτική από το να ρωτάμε απλώς τι μπορούν να συνεισφέρουν οι επισκέπτες από οικονομική άποψη, στο να διερευνήσουμε πώς θα μπορούσαν επίσης να συμβάλουν στη βελτίωση του ίδιου του τόπου. Μπορεί η παρουσία τους να υποστηρίξει την προστασία της φύσης και την ευημερία των ζώων που ζουν εκεί; Αυτές οι ιδέες πυροδότησαν νέους τρόπους σκέψης για το ρόλο του τουρισμού στην αειφόρο ανάπτυξη.

Ξεκινήσαμε το έργο από μια ισχυρή βάση, έχοντας ήδη σημειώσει σημαντική πρόοδο στο έργο μας για τη βιωσιμότητα. Κατά τη διάρκεια του έργου, λάβαμε επανειλημμένα επιβεβαιώσεις ότι οι προσπάθειές μας εμπνέουν άλλους και ότι η δέσμευσή μας για βιώσιμη ανάπτυξη και καινοτομία είναι σημαντική. Αυτή η αναγνώριση μας έδωσε απίστευτη ενέργεια και ενίσχυσε την αποφασιστικότητά μας να συνεχίσουμε, ακόμη και όταν είναι δύσκολο να ξεπεράσουμε τα όρια και να δημιουργήσουμε νέους τύπους συνεργασίας, ειδικά με τοπικούς φορείς που παραδοσιακά δεν ασχολούνται με τον τουρισμό.

Για να σας δώσουμε μια πιο λεπτομερή εικόνα του έργου μας και του πλαισίου στο οποίο δραστηριοποιούμαστε, σας προσκαλούμε να διαβάσετε την έκθεσή μας «Visit Hornborgasjön – Sustainable Place Development Through Tourism» (Επισκεφθείτε το Hornborgasjön – Αειφόρος ανάπτυξη του τόπου μέσω του τουρισμού), στην οποία περιγράφονται η προσέγγισή μας, οι τοπικές στρατηγικές και οι βασικές ιδέες για τον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε στον τομέα του αειφόρου τουρισμού

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ Ή ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΙΣτην περίπτωση μας, το έργο δεν οδήγησε σε επίσημη αλλαγή στρατηγικής. Αντίθετα, ενίσχυσε και επικύρωσε την πορεία που έχουμε ήδη χαράξει. Αποκτήσαμε αυτοπεποίθηση και δυναμική για να συνεχίσουμε να προωθούμε το έργο μας στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού. Ένα από τα σημαντικότερα αποτελέσματα ήταν οι σχέσεις που αναπτύξαμε, οι συνδέσεις με άλλους δήμους και εταιρείες που εκτιμούμε ιδιαίτερα. Αυτά τα δίκτυα θα συνεχίσουν να λειτουργούν και μετά την ολοκλήρωση του έργου και ήδη διερευνούμε τρόπους συνεργασίας.

Ταυτόχρονα, το έργο συνέβαλε σε λεπτές αλλά σημαντικές αλλαγές στον τρόπο σκέψης και εργασίας μας. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούμε πλέον πιο συνειδητά τα υπάρχοντα στρατηγικά έγγραφα —όπως το δημοτικό σχέδιο για το περιβάλλον, τη στρατηγική για τις επιχειρήσεις, τη στρατηγική για την ανάπτυξη της υπαίθρου και τη συμφωνία συνεργασίας μας με το Visit Hornborgasjön— ως βάση για την ευθυγράμμιση της τουριστικής ανάπτυξης με τους στόχους βιωσιμότητας, ιδίως τον Στόχο 17.

Κατά τη διάρκεια του έργου, κατέστη επίσης σαφές ότι μία από τις συνεχιζόμενες προκλήσεις μας είναι η διατήρηση ενός συνεπούς διαλόγου και συνεργασίας πέρα από τα διοικητικά όρια του δήμου. Αυτό έχει πυροδοτήσει εσωτερικές συζητήσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να εργαστούμε πιο ολιστικά και να διασφαλίσουμε ότι ο σχεδιασμός του τουρισμού θα ενσωματωθεί καλύτερα στις προσπάθειες για την ανάπτυξη του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και της κοινότητας.

Αν και αυτές οι αλλαγές δεν έχουν ακόμη επισημοποιηθεί σε έγγραφα πολιτικής, αντιπροσωπεύουν μια εμβάθυνση της προσέγγισής μας, μεταβαίνοντας από μεμονωμένες προσπάθειες σε έναν πιο συστημικό τρόπο σκέψης. Υπό αυτή την έννοια, η UST έχει λειτουργήσει ως καταλύτης για τον προβληματισμό, την εσωτερική ευθυγράμμιση και τη μακροπρόθεσμη δέσμευση.

Η συνεργασία με το πρόγραμμα UST ενίσχυσε την πεποίθησή μας ότι η ανάπτυξη με βάση τον τόπο μέσω του τουρισμού είναι ο σωστός δρόμος προς το μέλλον και ότι βρισκόμαστε στον σωστό δρόμο. Ως επόμενο βήμα, αυτό θα αντικατοπτριστεί με μεγαλύτερη σαφήνεια στην ανανεωμένη συμφωνία συνεργασίας μας με το Visit Hornborgasjön, όπου η ανάπτυξη του τόπου μέσω του τουρισμού θα αναλάβει πιο κεντρικό ρόλο.

Θα εργαστούμε ενεργά για τη δημιουργία δικτύων που θα διασφαλίζουν ότι οι φωνές και η συμμετοχή των κατοίκων της περιοχής θα αποτελούν μέρος της διαδικασίας ανάπτυξης του τόπου μας. Μία από τις πρωτοβουλίες που σχεδιάζουμε είναι η διοργάνωση ενός ετήσιου εργαστηρίου που θα φέρει σε επαφή φορείς από διαφορετικές διοικητικές περιοχές, όπου θα μπορούμε να μοιραστούμε γνώσεις, να μάθουμε για το έργο των άλλων και να εξερευνήσουμε νέους τρόπους συνεργασίας.

Επιπλέον, στοχεύουμε να οργανώνουμε μια ετήσια εκδρομή με λεωφορείο για τοπικούς πολιτικούς, ώστε να βιώσουν από πρώτο χέρι τον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε για τη βιωσιμότητα σε επίπεδο προορισμού. Φιλοδοξία μας είναι να συνεχίσουμε να αποτελούμε πηγή έμπνευσης και να πρωτοστατούμε στην επίδειξη του τρόπου ανάπτυξης ενός τόπου όπου όλοι ευημερούν: οι κάτοικοι, οι επιχειρήσεις, η φύση, η άγρια ζωή και οι επισκέπτες.

SVEDEST

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ – ΣΚΕΨΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Έχουμε εφαρμόσει το εργαλείο αυτοαξιολόγησης και τα εκπαιδευτικά προγράμματα για το προσωπικό του δήμου, στο πλαίσιο ενός προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης, και διαπιστώσαμε τα οφέλη της εφαρμογής της πολιτικής βιωσιμότητας ως ομαδική προσπάθεια, συνδυάζοντας διαφορετικές προοπτικές και δεξιότητες για να δημιουργήσουμε ένα σύνολο.

SVENSK
DESTINATIONS
UTVECKLING

Τα βασικά διδάγματα που αποκομίσαμε προέρχονται από τη συνεργασία με τους εταίρους για τη δημιουργία και την ανάπτυξη του εργαλείου αυτοαξιολόγησης και της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης. Υπάρχουν πολλές διαφορετικές οπτικές και απόψεις σχετικά με τη βιωσιμότητα και το κατά πόσον ο τουρισμός μπορεί να αποτελέσει πηγή καλού ή είναι ένα αναγκαίο κακό που πρέπει να διαχειριστούμε.

Έχει καταστεί σαφές ότι, εφόσον η τοπική κοινότητα συμμετέχει και υπάρχει σαφές όφελος για την τοπική κοινωνία, ο τουρισμός συμβάλλει σίγουρα στη δημιουργία ανθεκτικών κοινωνιών που φροντίζουν την τοπική κληρονομιά μέσω του πολιτισμού, της φύσης, της γαστρονομίας και των παραδόσεων. Πολλά από τα βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν από τη συνεργασία με μεγάλες ομάδες ενδιαφερομένων μαζί με τους εταίρους δείχνουν ότι οι ΣΒΑ φαίνονται μακριά από την τοπική πραγματικότητα, ιδίως σε ατομικό επίπεδο. Υπάρχουν πάντα πολιτικές για την επίτευξη των υψηλών στόχων των δήμων που αποσκοπούν στην υλοποίηση των ΣΒΑ, αλλά δεν υπάρχει πραγματικός τρόπος να συνδεθούν με ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών της κοινότητας που κάνουν τους ΣΒΑ σημαντικούς για την καθημερινή ζωή. Αυτή η αποσύνδεση μπορεί να κάνει τους τοπικούς ενδιαφερόμενους να αισθάνονται ότι τα ζητήματα βιωσιμότητας είναι πρόβλημα άλλων και αυτό μπορεί να τους κάνει να αισθάνονται ανίσχυροι και απογοητευμένοι.

Αποδεικνύεται ότι όταν αρχίζεις να διαμορφώνεις έναν ορισμό των ΣΒΑ σε ένα τοπικό τουριστικό πλαίσιο, ανακαλύπτεις επίσης πολλές καλές πρακτικές, όλες βασισμένες σε κινήματα της βάσης, ενώσεις και μικρούς επιχειρηματίες. Αυτές οι καλές πρακτικές μπορούν να θεωρηθούν μεμονωμένες, αλλά όταν αρχίζεις να τις τοποθετείς η μία δίπλα στην άλλη, εμφανίζεται ένα μωσαϊκό δράσεων, οι περισσότερες από τις οποίες έχουν ουσιαστική επίδραση στην προώθηση του βιώσιμου τουρισμού που συνδέεται με την ανθεκτική και βιώσιμη τοπική αυτοδιοίκηση.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ «ΑΥΤΟΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ» ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ UST

Υπάρχουν πολλά θετικά στοιχεία που προκύπτουν από κανονιστικά πλαίσια όπως το GSTC, όπου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκαθορισμένα ζητήματα και λύσεις και να γίνεται αυτοαξιολόγηση ακολουθώντας την πεπατημένη οδό. Σε επίπεδο προορισμού, η συζήτηση μετατρέπεται σε συζήτηση πολιτικής, βάσει της οποίας μπορούν να ληφθούν μέτρα. Οι προσεγγίσεις και οι ορθές πρακτικές των δήμων Falköping, Xichona και Scandiano δείχνουν ότι υπάρχουν επίσης πολλές δράσεις εκτός του πλαισίου της δημοτικής διακυβέρνησης που θα μπορούσαν να υποστηριχθούν με πολιτικές.

Ο ρόλος του διαμεσολαβητή γίνεται ακόμη πιο σημαντικός όταν η καταγραφή είναι η βασική δεξιότητα, καθώς και η μετάφραση όσων λέγονται σε μια κοινή «γλώσσα βιωσιμότητας» που θα μοιραστεί η ομάδα. Οι λέξεις είναι γεμάτες νόημα και οι λέξεις γεμάτες νόημα δημιουργούν κλήσεις για δράση μεταξύ των ομάδων ενδιαφερομένων, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ντόπιοι του προορισμού. Δεν είναι πλέον άνθρωποι γύρω από τους οποίους πρέπει να χτίζεται η πολιτική, αλλά άνθρωποι που πρέπει να συμπεριληφθούν στη χάραξη πολιτικής και στις αποφάσεις διακυβέρνησης.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ Ή ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ως αποτέλεσμα της συνεργασίας με την UST, υιοθετήσαμε μια ευρύτερη προσέγγιση των ενδιαφερόμενων μερών, εφαρμόσαμε στρατηγικές τόσο για τον δικό μας οργανισμό, όπου περιλαμβάνεται ένα ευρύτερο φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, όσο και για το ευρύτερο δίκτυο των δημοτικών ενδιαφερόμενων μερών σε ολόκληρη τη Σουηδία, ώστε να συμπεριληφθούν οι απόψεις από την τοπική προοπτική.

Υπάρχει επίσης κάτι που πρέπει να ειπωθεί σχετικά με το πού μπορούν να εφαρμοστούν αυτές οι προσεγγίσεις και πού όχι. Το Falköping, το Scandiano και το Xichona είναι όλα μικρές κοινότητες. Όταν η κλίμακα μεγαλώνει, η δομή της κοινοτικής διακυβέρνησης παρουσιάζει μεγαλύτερο χάσμα σε σχέση με τις τοπικές προοπτικές. Για το λόγο αυτό, αρχίσαμε να αναλύουμε το έργο χάραξης πολιτικής ώστε να συμπεριλάβουμε τη μικροσκοπική προοπτική, πράγμα που σημαίνει ότι οι μεγαλύτερες δομές διακυβέρνησης πρέπει να κατατμηθούν προκειμένου να λειτουργήσει η προσέγγιση UST. Αυτές οι τοπικές αυτοαξιολογήσεις μπορούν στη συνέχεια να αποτελέσουν τη βάση για τη χάραξη στρατηγικής πολιτικής, η οποία έχει εφαρμοστεί με επιτυχία στους δήμους Kungsbacka και Laholm ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στο έργο, της παρακολούθησης σεμιναρίων διάδοσης και της εφαρμογής των εργαλείων.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Μέρος της δραστηριότητάς μας είναι η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, ενώ ένα άλλο μέρος είναι η συμμετοχή μας στην ευρύτερη ανάπτυξη των πολιτικών συζητήσεων στη Σουηδία μέσω σημαντικών ομιλιών σε εθνικά και περιφερειακά συνέδρια. Με πελάτες κυρίως σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, προσφέρουμε δωρεάν ένα σύνολο εργαλείων για την ενίσχυση των δήμων στην προσπάθειά τους να προωθήσουν τη βιωσιμότητα και να δημιουργήσουν πιο ανθεκτικές τοπικές κοινότητες με το τουρισμό ως μέσο.

Το εργαλείο UST με την αυτοαξιολόγηση στο επίκεντρο και την πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης για υποστήριξη, θα συνεχίσουμε να προωθούμε προσεγγίσεις διαλόγου για τη βιώσιμη ανάπτυξη, ώστε όλοι να μπορούν να συμμετέχουν, όχι μόνο σε στρατηγικό επίπεδο.

SERN

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ – ΣΚΕΨΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΙΣτην περίπτωση του SERN, που είναι ένα δίκτυο και όχι ένας δήμος, το εργαστήριο για το ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης διεξήχθη από τον Δήμο Bertinoro, συνεργαζόμενο εταίρο του έργου και μέλος του SERN. Η συμμετοχή σε αυτό το εργαστήριο ήταν πολύ διαφωτιστική, καθώς ανέδειξε ότι, παρόλο που ο δήμος Bertinoro είχε ήδη αναπτύξει τη δική του στρατηγική για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού, η χρήση του ερωτηματολογίου, το οποίο ενσωματώνει και τους 17 ΣΒΑ, εξασφάλισε ότι δεν παραβλέφθηκε καμία πτυχή. Αυτό περιλάμβανε διαστάσεις που συνήθως δεν συνδέονται άμεσα με τον τουρισμό, αλλά που θα πρέπει πράγματι να ενσωματωθούν στον σχεδιασμό του τουρισμού.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ «ΑΥΤΟΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ» ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ UST

Για το SERN, η πορεία του προγράμματος UST οδήγησε σε πολύτιμες νέες γνώσεις, ιδίως όσον αφορά τα βασικά βήματα που απαιτούνται για την επίτευξη του βιώσιμου τουρισμού. Μεταξύ αυτών είναι η σημασία του συνεχούς διαλόγου και της ενεργού συμμετοχής όλων των σχετικών τοπικών φορέων. Το μήνυμα αυτό αποτέλεσε κεντρικό θέμα των συζητήσεων και των προσπαθειών διάδοσης που πραγματοποιήθηκαν με άλλα μέλη του SERN.

Πέρα από αυτές τις σκέψεις που αφορούν συγκεκριμένα έργα, η έμφαση στην αειφορία έχει επεκταθεί σε όλες τις δραστηριότητες του SERN. Τώρα δίνεται μεγαλύτερη προσοχή στην οργάνωση εκδηλώσεων, συναντήσεων και σεμιναρίων, με συνειδητές επιλογές όπως η επιλογή ξενοδοχείων με οικολογικά πιστοποιημένα, η προσφορά γευμάτων από τοπικά προϊόντα, η χρήση επαναχρησιμοποιήσιμων πιάτων και η αντιστάθμιση των εκπομπών από τις αεροπορικές μετακινήσεις. Αυτή η ευρύτερη προοπτική επηρεάζει πλέον όλες τις δραστηριότητες του SERN, όχι μόνο εκείνες που σχετίζονται άμεσα με τον τουρισμό.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Τα επόμενα βήματα του SERN θα είναι να συνεχίσει να εργάζεται πάνω στα θέματα του βιώσιμου τουρισμού, διαδίδοντας τα εργαλεία και το υλικό που παράχθηκε στο πλαίσιο του έργου UST και εμπλέκοντας περαιτέρω το δίκτυο των δήμων του. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω διαδικτυακών σεμιναρίων, σεμιναρίων και άμεσης υποστήριξης προς τα μέλη του, τόσο στη Σουηδία όσο και στην Ιταλία, για την ανάπτυξη νέων προτάσεων έργων που θα βασίζονται και θα επεκτείνουν το έργο που έχει πραγματοποιηθεί από τους εταίρους του UST

CARDET

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ – ΣΚΕΨΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Το έργο UST πέτυχε τον κύριο στόχο του με την υλοποίηση όλων των εργαστηρίων/σεμιναρίων και των πιλοτικών δραστηριοτήτων που εκπαίδευσαν το προσωπικό των ευρωπαϊκών δήμων στον τομέα του σχεδιασμού του βιώσιμου τουρισμού.

CARDET

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικών μαθημάτων και η στρατηγική ψηφιακής μάθησης του έργου έλαβαν σημαντική καθοδήγηση από τον CARDET ως τον ειδικό συνεργαζόμενο οργανισμό.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικών μαθημάτων που αναπτύχθηκε αποτέλεσε το βασικό θεμέλιο για τις δραστηριότητες αυτοκαθοριζόμενης μάθησης και έναν μηχανισμό επικοινωνίας. Ο συνδυασμός σύντομων διαδραστικών ενοτήτων με πρακτικές μελέτες περιπτώσεων από δήμους της ΕΕ παρείχε ευέλικτες ευκαιρίες μάθησης, οι οποίες απέδωσαν σημαντικά αποτελέσματα μέσω της ενσωμάτωσης σε εργαστήρια.

Διδάγματα που αποκομίστηκαν:

- Το πρόγραμμα UST ανάγκασε το CARDET να προσαρμόσει την εμπειρογνωμοσύνη του στον τομέα της ψηφιακής μάθησης στις απαιτήσεις του δημόσιου τομέα κατά την έναρξη του προγράμματος. Η ανάπτυξη της πλατφόρμας κατάρτισης για το προσωπικό των δήμων απαιτούσε τη μετατροπή σύνθετων πληροφοριών σχετικά με τη βιωσιμότητα σε λειτουργικό υλικό. Ο πραγματικός αντίκτυπος προκύπτει από την παραγωγή γνώσεων σε συνδυασμό με την ανάπτυξη προσαρμοσμένων εργαλείων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των τελικών χρηστών.
- Το πλαίσιο αυτοαξιολόγησης κατέδειξε ότι η αυτοανασκόπηση αποτελεί ισχυρό καταλύτη για την αλλαγή. Το ηλεκτρονικό μάθημα έγινε πιο ελκυστικό για τους δημόσιους υπαλλήλους όταν αναγνώρισαν τις ελλείψεις γνώσεων και τις αδυναμίες της στρατηγικής του δήμου κατά τη διάρκεια της πιλοτικής φάσης. Το διαγνωστικό εργαλείο απέδειξε στο CARDET ότι λειτουργεί ως θεμελιώδης αφετηρία για την υλοποίηση στοχευμένων δράσεων ανάπτυξης ικανοτήτων.
- Οι δημόσιες αρχές με περιορισμένες ψηφιακές δεξιότητες υπάρχουν σε δήμους όλων των μεγεθών, ιδίως σε μικρούς και μεσαίους δήμους. Η CARDET διαπίστωσε ότι οι πλατφόρμες πρέπει να διατηρούν την απλότητα τους, παρέχοντας παράλληλα δυνατότητες εκτός σύνδεσης και απρόσκοπτη ενσωμάτωση με τα τρέχοντα λειτουργικά συστήματα.

Μια καλά σχεδιασμένη πλατφόρμα είναι προσβάσιμη και ενδυναμώνει τους χρήστες.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ «ΑΥΤΟΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ» ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ UST

Ως μέλος του CARDET, θεωρήσαμε το πρόγραμμα UST ως μια ευκαιρία να εφαρμόσουμε την εμπειρογνωμοσύνη μας και ως ένα σημαντικό οργανωτικό ταξίδι για να ανακαλύψουμε τον εαυτό μας ως ένα εξειδικευμένο ίδρυμα τεχνολογικής ηλεκτρονικής μάθησης, αφιερωμένο στη μεταμόρφωση και τη βιωσιμότητα.

Η διαδικασία ανάπτυξης του πλαισίου αυτοαξιολόγησης σε συνεργασία με την κοινοπραξία παρείχε στο CARDET βασικές πληροφορίες σχετικά με τις πραγματικές ανάγκες των δημοσίων υπαλλήλων, με έμφαση στις πρακτικές καθημερινές ικανότητες στον τομέα του σχεδιασμού και της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και στην ανάπτυξη βιώσιμης οράματος.

Η γνώση που αποκτήσαμε αποτέλεσε τη βάση για το κύριο έργο μας, το οποίο περιλάμβανε τη δημιουργία και τη διαχείριση της πλατφόρμας ηλεκτρονικών μαθημάτων UST. Η διαδικασία ανάπτυξης απαιτούσε την ενίσχυση της προσέγγισής μας για τη μετατροπή των ιδεών βιωσιμότητας σε πρακτικό περιεχόμενο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μη ακαδημαϊκών μαθητών σε μια δομή με ενότητες.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΤΗ πλατφόρμα ηλεκτρονικών μαθημάτων, το εργαλείο αυτοαξιολόγησης και το τελικό εγχειρίδιο έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητά τους σε διάφορους ευρωπαϊκούς δήμους. Η μελλοντική κατεύθυνση απαιτεί την ενσωμάτωση αυτών των εργαλείων στα συστήματα τοπικής διακυβέρνησης και στα συστήματα ΕΕΚ, καθώς και στα περιφερειακά πλαίσια πολιτικής, προκειμένου να επιτευχθεί μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και συνέχεια των έργων.

Μαρτυρίες

ΔΗΜΟΣ ΣΚΑΝΔΙΑΝΟ

LORENA LANZONI, Σύμβουλος Πολιτισμού, Πολιτικής Νεολαίας, Διεθνών Σχέσεων, Δήμος Σκαντιάνο

“Το UST αποτέλεσε σημείο καμπής για όσους καλούνται καθημερινά να οραματιστούν και να χτίσουν ένα μέλλον για τις κοινότητές μας, καθώς ενίσχυσε τις δεξιότητές τους και προώθησε συγκεκριμένες δράσεις για έναν πραγματικά βιώσιμο και τοπικό τουρισμό. Μάθαμε πώς να σχεδιάζουμε βιώσιμες εμπειρίες, πώς να αξιοποιούμε την τοπική κληρονομιά με αυθεντικό τρόπο και πώς να εμπλέκουμε τους πολίτες και τους ενδιαφερόμενους φορείς σε ένα κοινό όραμα. Επομένως, δεν ήταν απλώς θέμα εκπαίδευσης, αλλά και ενεργοποίησης: τώρα διαθέτουμε τα εργαλεία – και πάνω απ’ όλα το κίνητρο – για να μετατρέψουμε τις ιδέες σε συγκεκριμένες πολιτικές. Όταν η εκπαίδευση, το όραμα και η συμμετοχή συνδυάζονται, η αλλαγή δεν είναι μόνο δυνατή, αλλά και πραγματική.”

ΜΕΛΙΣΣΑ ΜΠΟΚΑΤΣΙΝΙ Υπεύθυνος επικοινωνίας του έργου UST για τον δήμο Scandiano

“Χάρη στο πρόγραμμα UST, μεταμορφώσαμε την ιδέα μας για τον αιεφόρο τουρισμό: δεν είναι πλέον ένας στόχος που πρέπει να επιτευχθεί, αλλά ένας κινητήρας ανάπτυξης για την κοινότητά μας, για μια πόλη που υποδέχεται με συνείδηση.”

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ ΧΟΡΝΜΠΟΡΓΚΑ - ΦΑΛΚΕΠΙΝΓΚ

ΣΟΦΙΑ ΛΕΝΣΤΡΟΜ Διαχειριστής έργου, Τουριστικές πρωτοβουλίες, Επιχειρηματικός αναπτυξιακός, Visit Hornborgasjön

“Το πρόγραμμα UST παρέχει στο Visit Hornborgasjön ένα συγκεκριμένο εργαλείο για να συνεχίσει να ενισχύει το έργο του για την αιεφόρο ανάπτυξη της περιοχής. Μέσω της αυτοαξιολόγησης και των νέων γνώσεων, αποκτούμε καλύτερες συνθήκες για τη διατομεακή συνεργασία, την οικοδόμηση ισχυρότερων συνεργασιών και, ως εκ τούτου, τη δημιουργία καλύτερων ευκαιριών για την ενσωμάτωση του τουρισμού στον κοινοτικό σχεδιασμό. Αυτό μας βοηθά να αναλάβουμε την ευθύνη για τους επισκέπτες, τους κατοίκους της περιοχής και τη φύση – τώρα και στο μέλλον.”

ΔΗΜΟΣ ΧΙΧΟΝΑ

ΙΣΑΜΠΕΛ ΛΟΠΕΣ ΓΑΛΕΡΑ Δήμαρχος, Δήμος Χίχονα

“Χάρη σε αυτό το έργο, η Χριστουγεννιάτικη Έκθεση της Χίχονα δεν είναι πλέον μόνο μια αγαπημένη παράδοση, αλλά και ένα ισχυρό εργαλείο για την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και τη στήριξη των ευάλωτων κοινοτήτων.”

UST

**ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΪΡΙΣΗ ΤΟΥ
ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

www.ustproject.eu

www.facebook.com/ust.project

Co-funded by
the European Union